

Lupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

21. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATELOV, RODÁKOV A PRIATELOV OBCE SLOVENSKÁ LUPČA

číslo 2 | apríl – máj 2019

AKTUÁLNE V OBCI

Chcete požiadať obec o dotáciu?

3

AKTUÁLNE V OBCI

Separácia po lupčiansky

5

ŽIVOT A KULTÚRA

Zaostali sme iba o 5 rokov...

8

ŠPORT

Chlapci to dokázali: „Sme prví!“

16

Prečo a aké zmeny čakajú Turíčný jarmok?

SLOVENSKÁ LUPČA – Tohtoročný, v poradí už 19. Turíčný jarmok, ktorý sa uskutoční v sobotu 11. mája, prináša zo sebou aj niekoľko zásadných zmien. Tie budú pre niekoho osviežujúcim, no pre iného prekvapujúcim prvkom tohto podujatia. Preto sme sa rozhodli aj vďaka iniciatíve samotných čitateľov položiť otázku priamo starostovi obce Rolandovi Lamperovi.

Opýtali sme sa starostu

Prečo je teda dátum Turíčného jarmoku v Slovenskej Lupči v nesúlade s Turicami. Tie totiž kresťania rôznych vierovyznaní slávia sedem týždňov po veľkej noci ako sviatok Zoslania Ducha Svätého...

Už v minulom volebnom období sa poslanci Obecného zastupiteľstva zhodli na tom, že veľkých akcií v okolitých obciach, ako aj celom regióne, do ktorého patríme, neustále pribúda. Príprava programu, dohoda s umelcami a partnermi podujatia si vyžaduje rozhodnutia už v dostatočnom predstihu pred samotným konaním jarmoku. Ostatné obce vždy čakali na našu obec so stanovením termínu, a podľa toho prispôbovali svoje akcie. Dnes je to už práve z vyššie uvedených dôvodov takmer nemožné. Uznesením preto vtedajší poslanci stanovili pevný termín, a to predposledný májový týždeň. V tomto roku vychádzal jarmok na 18. mája, no po džentlmenskej dohode sme sa rozhodli dať jarmok o týždeň skôr. V Lubietovej sa totiž koná práve v termíne 17.-19. mája trojdňové podujatie celoslovenské-

ho významu - 12. stretnutie bankových miest a obcí Slovenska. Bolo by veľkou škodou, keby kolidovali takéto podujatia. V ďalšom roku sa opäť vrátíme k termínu 3. májového víkend.

Často podobné chvíle v minulosti poznačila historicky pestovaná rivalita, a toto je jedna z foriem, keď stačí veľkorysost a nadhľad. Reagujme však na spomínaný názov...

Otázka, či sa bude čosi robiť s názvom jarmoku, či ostane Turíčný alebo ponesie nové meno, ako napríklad Lupčiansky, to je zrejme vecou verejnej diskusie s obyvateľmi. Môžu rozhodnúť obyvatelia napríklad v ankete, alebo zvolíme inú formu. Pravdou je, že tradície si treba čítať. Na druhej strane ani Radvanský jarmok už dávno nie je v Radvani.

Turíčný?

Komentár

Vážení spoluobčania, to čo budete čítať, nie je hra o slovo, ale snaha o zachovanie a rešpektovanie skutočných hodnôt. Prvýkrát za 19 rokov svojho trvania sa Turíčný jarmok v Slovenskej Lupči nebude konať na Turíce. Bude o 4 týždne skôr.

Turíce – kresťanský sviatok zoslania Ducha Svätého, rovnako ako Veľká Noc, sú časovo pohyblivé sviatky. To znamená, že v kalendári nemajú pevne určený dátum. Jeden rok môžu byť v máji, iný rok v júni. V tomto roku budeme sláviť Turíce 8. júna. Na vysvetlenie – od Veľkej Noci sa Zmŕtvychvstalý Kristus zjavoval ešte 50 dní svetu. Potom nám zoslal Ducha Svätého, s ktorým žijeme tieto časy.

Môžeme súhlasiť, že z objektívnych príčin by náš lupčiansky jarmok mal mať pevný dátum. Preto, aby bol ľahšie zapamätateľný a nesúperil o návštevníkov s tradičnými kultúrnymi akciami v okolitých obciach. To je v poriadku. Len v tom prípade nemôže mať prívlastok Turíčný. Pre niektorých je nesúlad medzi názvom jarmoku a slávením Turíc nepodstatný, pretože tomu nerozumejú. Sú však medzi nami aj takí, ktorých táto nevedomosť, a ešte viac ľahostajnosť, možno pobaví, no ešte viac zarmúti. Riešenie je vskutku jednoduché a v konečnom dôsledku aj čestné. Ak má mať náš jarmok pevný termín, prestaňme ho nazývať Turíčný a volajme ho napr. Lupčiansky. Na krásu mu to určite neuberie, návštevníkov ani predajcov nebude kvôli tomu menej a my v Lupči nebudeme musieť vysvetľovať, prečo k nám Turíce prichádzajú skôr alebo neskôr.

Anna Bruchániková

Pokračovanie na str. 2 ►

► Pokračovanie z 1. strany**Čakajú nás ešte nejaké iné zmeny oproti minulým rokom?**

Tou najpodstatnejšou je umiestnenie hlavnej tribúny. Bude umiestnená v parku, kde aj bývala, ale tento krát na jeho konci smerom do Lichardovej ulice, otočená smerom na celé podujatie. Priestor sa takto nadýchne a program bude otvorený celému jarmoku. Takéto umiestnenie vyplýva aj z potreby väčších manipulačných priestorov pre javiskovú techniku, a to hlavne pri známejších účinkujúcich. A ak sa pýtate, kde budú tentoraz naši recesisti zo SUPH, pretože na ich pôvodnom mieste bude hlavná tribúna, nájdete ich priamo v centre diania. Určite ich neprehliadnete.

A čo sa týka iných zmien, napríklad rozmiestnenia obchodníkov, remeselníkov a predajcov v jednotlivých zónach?

Dnes je už obsadenie stánkov nastavené a zóny sú pripravené. Z počtu viac ako 250 žiadostí sme

spolu s komisiou Kultúry, podnikania a cestovného ruchu odpovedali kladne viac ako 150 žiadateľom. Dbali sme pri tom na zamýšľanú farebnosť podujatia, aby si všetci v ponúkaných tovaroch prišli na svoje. Zmeny ale budú v rozmiest-

není stánkov, preto ak budete hľadať toho svojho na zvyčajnom mieste a nebude tam, nemusí to zákonite znamenať, že sme ho nevybrali. Treba si ho iba nájsť.

Zhovárala sa Erika Lamperová

Keď boli apoštoli spolu

Turíce - o tom, ako to bolo, sa dozvedáme z biblickej knihy Skutkov apoštolov. Keď nastal päťdesiaty deň po Veľkej noci, boli všetci spolu zhromaždení na jednom mieste. Zrazu sa celý dom naplnil zvukom z neba, ktorý sa podobal hukotu silného vetra. A Duch Svätý v podobe ohnivých jazykov zostúpil na

učeníkov. Vtedy sa okolo nich zbehlo mnoho ľudí. Niektorí udivene žasli, iní sa čudovali a nešetrili posmeškami. Učeníci naplnení Svätým Duchom sa im javili divní, začali totiž hovoriť v iných jazykoch a v cudzích rečiach. A po Petrovej odvážnej kázni a svedectvách o Ježišovi sa ešte v ten deň dalo z tých, ktorí ho počúvali,

pokrstiť 3 000 ľudí. Teda nielen hukot a oheň, to počuté a videné, ale aj rozrastajúca sa cirkev bola dielom zoslaného Ducha. Samotná udalosť, ktorá sa v ranej cirkvi odohrála, je obsiahnutá aj v oficiálnom názve tohto kresťanského sviatku, teda Zoslanie, alebo Zostúpenie Ducha svätého...

Krátko zo zastupiteľstva

Budú mať parky svoje názvy?

S návrhom pomenovania novovytvorených parkov prišiel na aprílovom zasadnutí Obecného zastupiteľstva v mene Komisie výstavby a územného rozvoja jej predseda a poslanec Ľuboš Bakaljar. Tlmočil návrh jej členov nazvať jednotlivé parky, ktoré vzniknú po plánovanej realizácii prvej a tretej etapy úprav námestia SNP a Mierového námestia podľa ľudí, ktorí si to zaslúžia ako známe osobnosti obce. Komisia navrhla nazvať park na Mierovom námestí Parkom Tibora Andrašovana, ktorý bol významným hudobným skladateľom. Park pred Obecným úradom by mal podľa návrhu komisie niesť názov Park Daniela Petelena - lekára a chirurga, ktorý počas SNP liečil a ukrýval vojakov, partizánov a prenasledovaných židov. Pre park za kultúrnym domom zatiaľ komisia názov nevypracovala. Poslanci vzali návrh na vedomie, pričom v diskusii niektorí navrhovali v budúcnosti nazvať parky podľa historických náležitostí ich umiestnenia ako Radničný, či Na Rajčuli, a zároveň zapojiť do diskusie aj názvoch formou ankety aj samotných obyvateľov obce.

Sokolovňa si vyžiada investície

Vzhľadom na fakt, že obec má z minulosti vzhľadom k poskytnutej pomoci pri rekonštrukcii strechy budovy Sokolovne 40%-tný podiel na jej majetku a výdavky na jej prevádzku z rozpočtu obce sa na jej fungovanie úmerne zvyšujú, diskusie poslancov o ďalších

9.4. - Zasadnutie Obecného Zastupiteľstva

krokoch a hodnoteniach hospodárenia Jednoty Sokol sú rôznorodé. V minulom roku obec takto poskytl ako prevádzkovú spoluúčasť lupčianskym Sokolom sumu necelých 4 650 eur, pričom sa ukazuje, že v budúcnosti bude vzhľadom k stúpajúcemu trendu nárastu cien energií suma neustále rásť. Poslanci navrhovali riešenia využitia haly aj na komerčné a agentúrne účely, pričom sa musí do budúcnosti uvažovať aj o možnom finančnom kľúči na rekonštrukciu hygieických zariadení, šatní a výmene nevyhovujúcich okien. Do výboru Jednoty Sokol poslanci spomedzi seba zvolili troch zástupcov obce – Martina Bobáka, Michala Hlaváča a Eriku Lamperovú.

Nepozastavili dočasne predaj majetku

Poslanci na aprílovom zasadnutí Obecného zastupiteľstva reagovali aj na ďalší návrh pochádzajúci z dielne Komisie výstavby a územ-

ného rozvoja. Tá v spolupráci s právnu zástupkyňou obce Zuzanou Falisovou pripravila návrh na vytvorenie zásad obmedzenia prevodu majetku obce, pričom v ňom apelovala na pozastavenie prevodov majetku obce, a to do času, kým sa tieto zásady hospodárenia nevypracujú. Ako príklad v mene komisie jej predseda Ľuboš Bakaljar uviedol podobný model vypracovaný mestom Zvolen. Ozrejmil, že ide o dlhodobý problém, keď sú členom komisie predkladané žiadosti o odpredaj časti pozemkov vo vlastníctve obce vo forme nedostatočných podkladov, pričom je občan presvedčený, že má nárok a právo na jeho odkúpenie. Podľa jeho slov ide často iba o nevedomosť, ktorú by mal budúci materiál o zásadách odpredaja odstrániť. Obec vraj doteraz riešila predovšetkým cenu, nie zásady, ktoré, ako poslanec uviedol, hovoria o príkladem staraní sa o majetok obce. Falisová poslancom okrem iného navrhla počas doby

dočasného pozastavenia predajov majetku vytvoriť mapu zonácie podľa jednotlivých ulíc a verejných priestranstiev v rámci intravilánu, ale aj parciel extravilánu, ktorá by sa dala použiť pri akomkoľvek nakladaní s obecným majetkom. Poslanci sa počas diskusie zhodli na tom, že informáciu zatiaľ vezmú iba na vedomie a predaje nepozastavia.

TV Slovenská Ľupča

Po vážnejšej diskusii a argumentačného obhajovania pojmu transparentnosti verejných zasadnutí Obecného zastupiteľstva v podobe zhotovovania obrazových záznamov každého verejného zasadnutia schválili poslanci väčšinovým hlasovaním Uznesenie č.17. Stalo sa to na podnet Komisie kultúry, podnikania a cestovného ruchu, ktorej predsedkyňa Erika Lamperová v spolupráci so starostom obce zvolila zákonnú formu zverejňovania v podobe obrazového a zvukového záznamu na stránke www.youtube.sk. Pre úplnosť - nahrávanie zabezpečuje člen komisie Jaromír Dubšík, ktorý zároveň pracuje na novom systéme počítačových sietí a naplní webovej stránky obce. Pokiaľ sa vám na zastupiteľstvo nepodarí dostaviť sa osobne, jeho obrazový a zvukový záznam si budete môcť bez akýchkoľvek zásahov do jeho obsahu pozrieť v pokoji svojej domácnosti. Stačí si do vyhľadávača na youtube zadať Slovenská Ľupča. Alebo sledovať facebookovú stránku spomínanej komisie.

Spracovala Erika Lamperová

Chcete požiadať obec o dotáciu? Tentoraz to urobíte po novom.

SLOVENSKÁ LUPČA – Po trinástich rokoch sa podarilo poslancom Obecného zastupiteľstva prijať modernejšiu, legislatívne správnejšiu a z pohľadu žiadateľov aj prehľadnejšiu formu poskytovania dotácií. Poslanci prijatím nového všeobecne záväzného nariadenia (VZN) zároveň rozšírili aj dotačné možnosti starostu.

Podmienky pridelenia financií pre budúci rok a ďalšie nasledujúce roky, po novom upravuje prijaté VZN obce Slovenská Lupča č. 3/2019 o podmienkach poskytovania dotácií z rozpočtu obce, ktoré predložila poslankyňa Erika Lamperová. Dokument tak v súlade so súčasnou platnou legislatívou po rokoch ruší pôvodné VZN prijaté v roku 2005 a stanovuje nové zásady. Platí to pre právnické osoby, ako aj pre fyzické osoby – podnikateľov, ktoré majú sídlo alebo trvalý pobyt na území obce alebo ktoré pôsobia, vykonávajú činnosť na území obce, alebo poskytujú služby obyvateľom obce.

Aj starosta už môže podporiť

Cieľom tohto VZN bolo okrem legislatívnej úpravy a formálnych zmien rozšíriť a spresniť formy podpory v podobe kompetenčného rozdelenia poskytovania dotácií. A to v režime starostov-

ských dotácií, ktoré môže starosta obce v priebehu kalendárneho roka prideliť na základe písomnej žiadosti, kde si žiadateľ označí kolónku, či žiada o starostovskú alebo poslancenskú dotáciu. Suma, ktorú môže takto starosta počas roka po posúdení žiadosti ešte prerozdeliť, tvorí 15 % zo sumy schválenej v rozpočte na príslušný kalendárny rok. VZN zároveň upravuje jednotné úradné označenie dokumentácie, ktorou preukázateľným spôsobom prijímateľ doloží, že aktivita, či akcia boli financované z rozpočtu obce, a to označením „Realizované s finančnou podporou obce Slovenská Lupča“. Mení sa aj termín podania žiadosti z 15. novembra na 31. október príslušného kalendárneho roka a rovnako sa upravuje aj termín vyúčtovania dotácií z 15. februára na 30. január nasledujúceho rozpočtového roka. Dotácie pre rok 2019 podané v roku 2018 budú použité a vyúčtované podľa VZN č. 3/2005.

Vypracované vzory budú dostupné

Predkladateľka návrhu v poslancskej diskusii spresnila, že vzor správne vypracovaného projektu aj s potrebnými prílohami by mal byť žiadateľom k dispozícii priamo na sekretariáte Obecného úradu,

rovnako ako aj vzorový príklad jej vyúčtovania, čím by sa žiadateľom podstatne uľahčilo predkladanie žiadostí aj samotné vyúčtovanie dotácie. Pre zjednodušenie administratívy odporučila obci vytvoriť si vlastný register žiadateľov,

v ktorom bude mať každý žiadateľ o dotáciu založený aktuálny výpis z príslušného registra. Jedinou povinnosťou žiadateľov by bolo pri každej zmene v registri túto zmenu nahlásiť obci.

(ela)

Príspevky obce miestnym spolkom a organizáciám pre rok 2019

Organizácie a združenia	
Domov dôchodcov	200,- eur
ZS výmenný pobyt	500,- eur
ZRPS pri MŠ	200,- eur
ZRPS pri ZŠ	200,- eur
ZO SČK vrátane Darcov krvi	600,- eur
OZ Mestečko	2 200,- eur
Evanjelická cirkev vrátane údržby vežových hodín	1 500,- eur
ZO SČ včelárov	300,- eur
ZO Jednota dôchodcov	200,- eur
ZO SZ zdravotne postihnutých	250,- eur
ZO SZ protifašistických bojovníkov	200,- eur
Rímskokatolícka cirkev	1 000,- eur
OZ Pro Lipče	1 100,- eur
Sportový klub Pepas	5 000,- eur
SB, s.r.o. – klzisko Pepas	700,- eur
OZ Jeep Wrangler club Slovakia	500,- eur
SPOLU	14 650,- eur

Kultúrne	
DFS Dratvárik	5 000,- eur

Športové	
Stolnotenisový oddiel	300,- eur
Futbalový klub Slovenská Lupča	15 000,- eur
SPOLU	15 300,- eur

PRÍSPEVKY CELKOM: 34 950,- eur

Predmetom sporu a vyšetrovania nebolo nič iné ako BIO hnojivo

SLOVENSKÁ LUPČA – Po mesačnom zastavení výroby v jednej z prevádzok spoločnosti Biotika a.s., je výroba opäť spustená. Spoločnosť bola nútená odstaviť výrobu z dôvodu preverovania podnetu pre trestný čin neoprávneného nakladania s odpadmi.

Spoločnosť preveroval odbor kriminálnej polície v Poprade a v Banskej Bystrici, Inšpektorát životného prostredia aj Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky. Žiadny z tých štát-

ných orgánov nezistil porušenie právnych predpisov zo strany spoločnosti Biotika a.s. Naopak, zistili, že nešlo o odpad ale o certifikované biologické hnojivo, ktoré je vedľajším produktom biotechnologickej výroby a používa sa v ekologickom poľnohospodárstve. Kriminalisti a inšpektori zo životného prostredia okrem spomenutej spoločnosti kontrolovali už vo februári v súvislosti s odpadmi aj spoločnosť Evonik Fermas, s. r.o. Ani u tejto spoločnosti sa nepotvrdilo poškodzovanie životného prostredia.

Policajti strážili hnojivo

Ako sme sa dozvedeli, spomínané hnojivo, odoberajú najmä bio farmy, ktoré jeho aplikáciu v tekutej forme musia spúšťať na začiatku vegetačného obdobia. Podľa informácií, ktoré sa nám podarilo získať, išlo o udanie práve kvôli zmene dlhoročného obchodného partnera, ktorý zabezpečoval distribúciu tohto hnojiva na farmy a družstvá. Vedenie spoločnosti sa kvôli ekonomike firmy rozhodlo rozviazať s ním

obchodný vzťah a priklonilo sa k lacnejšej konkurenčnej ponuke. Pôvodný obchodný partner tak údajne rozbehol kolotoč trestných a správnych konaní s cieľom zničiť konkurenciu. Polícia v presvedčení, že ide o nebezpečný odpad, naplnené cisterny nového partnera dva mesiace zadržovala a nepretržite strážila. Na vyčíslení finančných škôd, ktoré dotknutým subjektom vznikli, sa pracuje.

(ela)

Turičný jarmok klope na dvere

SLOVENSKÁ LUPČA - Usporiadať jarmok alebo trh mohli v minulosti iba mestá, ktoré toto právo dostali vo výsadných listinách. Lupča ju dostala od kráľa Ferdinanda I. v Bratislave 14. februára 1546. Povoľuje v nej usporadúvať Turičný jarmok a trh. O takmer 140 rokov neskôr kráľ Leopold I. 14. októbra 1684 vydáva vo Viedni ďalšiu výsadnú listinu. Podľa tejto kráľovskej listiny mala Lupča právo usporadúvať každý rok päť jarmokov na predaj drobného spotrebného tovaru a päť trhov na predaj a kúpu domáciach a hospodárskych zvierat.

Na začiatku 20. storočia sa konali jarmoky štyrikrát do roka. Výkladné aj dobyťcie. Dobyťčí jarmok býval na „Placi“, kde sú dnes obchody CBA a železiarstvo. Výkladný jarmok, to boli šiatre postavené na námestí po oboch stranách hradskej. Predávalo sa tu všetko možné. Odevy, obuv, látky, galantérny tovar, ovocie, medovníky – známe srdcia, cukrovinky a cukríky, modrotlač, hlinený a smaltovaný tovar a pod.

Gentlemanské gesto recipacity

Turičný jarmok nám tohto roku vyšiel oveľa skôr ako to bolo v uplynulom roku, a tak sa spolu stretne napriek júnovým Turicám už 11. mája. Pevný termín, ktorý uznesením v minulom volebnom období vtedajší poslanci stanovili na 18. mája, sme ústretovo posunuli kvôli trojdňovej akcii v Lubietovej, ktorá bude práve v tomto termíne počas trojdňového podujatia Baníckych dní hostiť vskutku veľké množstvo návštevníkov. Veríme, že ústretovosť pri organizovaní podujatí

v okolitých obciach sa stane vzájomným gentlemanským gestom recipacity aj do budúcnosti. Toľko pre vysvetlenie súčasného stavu. Tento raz sa môžeme tešiť už na 19. ročník Turičného jarmoku v Slovenskej Lupči.

Sobota bude štedrá

Sobota začne tradične remeselníckym jarmokom o deviatej hodine, potom sa predstaví hudobná skupina Dixie Chips a mužská spevácka skupina z Medzibrodu Borovó. Po nich sa môžeme tešiť na sprievod obcou, v ktorom uvidíme detičky z Materskej školy, DFS Dratvárik, DFS Drienka, kapelu Vrbovské vrby, maskotou rozprávkových postavíček a mnohých iných. Dajte sa prekvapiť. Ťahákom celého sprievodu, ako to už dobrým zvykom býva, bude samozrejme prekvapenie z tunajšej „recesistickej“ kuchyne SUPH. Príhovor starostu otvorí oficiálny program v poradí už 19. Turičného jarmoku. Počas kultúrneho programu budete môcť navštíviť Dom remesiel, Gazdovský dvor, a chýbať nebude ani detská zóna, ktorú organizátori - Komisia kultúry, podnikania a cestovného ruchu opäť umiestnili do takzvanej zóny odдыхu pred evanjelickým kostolom. Tu si detičky prídu rozhodne na svoje. V réžii lupčianskych kulturistov si maličky športovci môžu vyskúšať svoje drobné svaly a rýchlosť na mini detskej opičej dráhe a vyjašiť sa počas programu v podaní hercov Tres Companeros predstavenia s názvom „Čo Slovensko dalo svetu a svet Slovensku nie“. Nebudú chýbať Detské rytierske súboje, ani krásne odmeny. Je sa na čo tešiť.

Hlavná tribúna rozohreje srdce

Hlavná tribúna, ktorá je ako prekvapenie tentoraz situovaná na inom mieste - na konci parku, pod taktovkou známej moderátorky, herečky, muzikálovej speváčky a tanečnice Veroniky Paulovičovej ponúka po sprievode hodnotný program. Predstavia sa chlapi z kapely Vrbovské vrby, rovnako ako aj obidva lupčianske detské súbory. Ďalší z účinkujúcich Nela band bude ukážkou tvorivosti odchovancov tunajšej ZUŠ. Lady Colors je trojica známych muzikálových speváčok, ktoré nenechajú chladným žiadne srdce a staršiu

i strednú generáciu určite poteší na hlavnej tribúne svojimi pesničkami aj skupina HEX. O večernú zábavu sa postará DJ Jozef Haščák. O príjemnú zábavu sa počas celého dňa postará aj Remeselný dvor, či iné otvorené brány zážitkových miest na námestí, či v Školskej ulici. Veríme, že nám počasie bude priat, aby sme sa všetci mohli stretnúť a spojne si vychutnať tento deň.

(ela)

Dôležité jarmočné informácie

SLOVENSKÁ LUPČA - Tak ako po iné roky, aj túto jarmočnú sobotu 11. mája 2019 budú platiť určité pravidlá, aby sa nával návštevníkov, smerujúcich na Turičný jarmok, úspešne zvládol.

Obec vyhradila návštevníkom Slovenskej Lupče parkovacie miesta pri trafostanici na lúke za železničnou traťou, pri odbočke z cesty I/66. Parkovať sa môže aj v areáli Tenisového centra. Počas jarmoku bude hlavná cesta cez obec od COOP Jednoty po park pri Miestnom kultúrnom stredisku (MKS) uzavretá od 11:00 hod. – po odchode lubietovského autobusu o 11:10 do 13:00 hod. V prípade potreby bude k dispozícii zdravotnícka služba, ktorá sa bude nachádzať pri prednom vchode do MKS. Toalety budú počas jarmoku verejnosti k dispozícii v MKS a mobilné toalety TOI TOI budú umiestnené za MKS, v parku za pódiumom a na začiatku parku neďaleko lekární. Jarmočníci môžu svoje stánky stavať od 6:00 hod. ráno. Zábava je povolená do 2 hodiny po polnoci. Po tomto čase platí dodržiavanie nočného pokoja.

(ela)

TURÍČNY JARMOK

XIX. ročník

Slovenská Lupča

11.5.2019

PROGRAM Hlavné pódium

10:00 DIXIE CHIPS
10:50 BOROVÓ
11:30 SPRIEVOD OBCOU
13:00 PRÍHOVOR STAROSTU
13:10 VRBOVSKÉ VRBY
13:50 DFS DRATVÁRIK
14:30 DFS DRIENKA
15:20 NELA BAND
16:10 LADY COLORS

PROGRAM PRE GAZDOVSKÝ DVOR A DOM REMESIEL

ČAKÁ VÁS ŠIROKÁ ŠKÁLA NAŠICH TRADIČNÝCH REMESIEL, VÝROBKOV A JEDÁL

PROGRAM Detské pódium

13:00 DFS DRATVÁRIK
13:30 TRES COMPANEROS

PROGRAM HRAD LUPČA

OTVORENÉ
10:00 - 16:00 HOD.
(vstupy každých 15 minút)

17:40 HEX

20:00 - 02:00
DJ Jozef Haščák

Moderátor:
Veronika Paulovičová

www.slovenskalupca.sk

www.hradlupca.sk

Počet požiarov trávnatých porastov stále rastie

SLOVENSKÁ LUPČA/BANSKÁ BYSTRICA – Ani tento rok to nie je len náhodou, že banskobystrické Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru apeluje na občanov. Počet výjazdov súvisiacich s likvidáciou požiarov trávnatých porastov sa neustále zvyšuje.

Pre zaujímavosť treba uviesť, že hasiči riešili v našom okrese počas uplynulého roka až 142 požiarov, pričom škody boli vyčíslené na takmer 573 tisíc Eur, čo je viac oproti roku 2017 o necelých 9 500 Eur. Horeli súkromné majetky, ale aj obchodné spoločnosti a najčastejšou príčinou vzniku požiarov bola práve neďbalosť a neopatrnosť ľudí.

Až na druhom mieste boli prevádzkovo-technické poruchy

a v prípade 22 požiarov išlo o úmyselné zapalenie.

Zákon je nekompromisný

Banskobystrickí hasiči apelujú na zákonnú povinnosť každého z nás,

ktorá hovorí o zodpovednom prístupe a dodržiavaní povinností, ktoré zabezpečujú ochranu lesov pred požiarimi. Treba na to dbať najmä v jar-nom období, keď je zaužívané vypaľovanie trávy. Pokiaľ sa zákonom a jeho predpismi neriadite, hrozí vám

slušná pokuta, a to od 100 až do výšky do 331 Eur, ak ste fyzická osoba. V prípade podnikateľov či iných právnických osôb sa jej suma môže vyšplhať až na takmer 16 600 Eur. Ľahkovážnosť sa v tomto smere neopláca.

Spracovala (ela)

Zákon č. 31412001 Z.z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov

fyzickým osobám zakazuje:

1. Fajčiť alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru.
2. Vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov.
3. Zakladať oheň v priestoroch

alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu.

4. Vykonávať činnosti, na ktorých výkon nemajú osobitné oprávnenie alebo odbornú spôsobilosť, ktorá sa z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti vyžaduje na ich vykonávanie.
5. Poškodzovať, zneužívať alebo sťažovať prístup k požiar-

ným zariadeniam alebo vecným prostriedkom na ochranu pred požiarimi a k uzáverom rozvodných zariadení, najmä elektrickej energie, plynu alebo vody.

6. Vyvolať bezdôvodne požiarneho poplach, privolať bezdôvodne hasičskú jednotku alebo zneužiť linku tiesňového volania.

Separácia po lupčiansky

SLOVENSKÁ LUPČA - Rubriku, ktorú sme nazvali „Perom nášho čitateľa“, sme venovali všetkým všímavým obyvateľom Slovenskej Lupče, ktorým nie je ľahostajná tak súčasnosť, ako aj veci v nevedomosti nových generácií nechcú zabudnúť. Budeme veľmi radi, milí čitatelia, ak sa vďaka vám stane samozrejmosťou súčasťou každého čísla Lupčianskych zvestí. Tentoraz ju naplnil svojim príspevom Ján Gilány, ktorého nenechal ľahostajným stav, ktorý ostáva po - s nadhľadom a veľkorysťou nazvanej - „separácii po lupčiansky“. Avšak trápi ho aj čosi iné...

Ach ten poriadok

Nehtiac som si vypočul jeden rozhovor na tému „triedený odpad“. Nadobudol som pocit, že sme jedna najčistejšia krajina na svete. Položme si otázku: „Je to tak i v skutočnosti?“ Určite nie, lebo ľudská sprostosť a bezohľadnosť je neobmedzená a nemá hranice. Potvrďí to i nahliadnutie do nádob na triedený odpad. Nádoza na papier bola zaplnená jedným veľkým kartónom s kovovým viazaním a množstvom polystyrénu. V nádobe na plastový odpad bol znovu polystyrén, nepostlácáné PET fľaše a rôzne veci, ktoré tam nepatria. Vrcholom ľahostajnosti a iných vlastností ľudí, ktoré nechcem pomenovať, bola nádoba na sklo. Vynímala sa v nej WC misa aj s nádržkou a celým vybavením. Aby to bolo zaujímavéjšie, boli tam i zavá-

Perom nášho čitateľa

raninové poháre, samozrejme, plné pokazeného obsahu. Jablká i slivky, ba aj nátiery. Umiestniť to tam mohol len hlupák, ktorému prajem stále také pokazené špeciality.

Prepáčte mi za výraz, ktorý som použil, ale v obci máme zberný dvor, ktorý funguje ozaj dobre. Prítomní zamestnanci pomáhajú ešte i s vykladaním do kontajnerov. Každý odtiaľ

odchádza spokojný, s dobrým pocitom a hlavne - bodrel je tam, kde má byť.

Nahradíme trávnik tankodromom?

Musím sa však ešte pozastaviť aj pri večnom smetisku na brehu Hrona smerom od mosta na pílu a družstvo. Viackrát už bolo zlikvidované, a stále je tam. Nečudo, veď tie plné kočíky

a káricky predsa treba niekde zlikvidovať. Chyba je, že sa to vždy robí aj za naše peniaze a konca to nemá. Ale aspoň vodiči vedú podľa toho, že už sú v Lupči. Ďalšia vec, čo ma mrzí a hnevá, je parkovanie áut na zeleni a na miestach, kde to vyhláška zakazuje. Je to parkovanie priamo v križovatkách a ich tesnej blízkosti. Je len otázkou času, kedy sa niečo stane, ale potom už bude neskoro. Čo sa týka zelene, začína to byť módu a čím ďalej sa vodiči stavajú na trávniky viac a viac. A čo je horšie, začínajú im už zavádzať stroje, ktoré tam sú a ktoré chcú vypíliť. O chvíľu nebudeme mať trávniky, ale po daždi „tankodrom“ a rozbahnené okolia bytoviek a rodinných domov. Naozaj o to stojíme? A pridám ešte pár riadkov o „psičkároch“. Je pravdou, že veľa ľudí stopy po svojich miláčikoch likviduje, ale je stále dosť tých, ktorí sa robia, že o nič nejde a smelo kráčajú ďalej. Prajem im, aby vždy stúpili do niečoho takého a vedeli, čo to je a aké to je, keď si nevedia plniť svoje povinnosti. Veď sa už od pradávna vraví, že aký poriadok má doma, taký robí aj všade okolo seba.

Ján Gilány

INZERCIA

VYKONÁVAM:

výmena WC, batérie, podlahy, obklady, vrtanie a iné práce.

Kontakt: 0908 927 663

INZERCIA

KÚPIM RODINNÝ DOM V SLOVENSKEJ LUPČI.

Kontakt: 0918 889 555

INZERCIA

KÚPIM BYT V SLOVENSKEJ LUPČI.

Kontakt: 0915 195 122

Poplatky a nové zmluvy za hrobové miesta

SLOVENSKÁ LUPČA - Pri úmrtí blízkeho človeka sa pozostali okrem smútku musia vyrovnávať aj s inými nepríjemnými, žiaľ legislatívne potrebnými náležitosťami, ktoré treba v tejto súvislosti zariadiť. Jednou z nich je aj úhrada poplatku za hrobové miesto. Na cintoríne v našej obci sa prenajímajú hrobové miesta na obdobie 10 rokov a poplatky, ktoré s ním súvisia, sú vyrábané podľa toho, aké miesto máte v prenájme.

Kým za jedno urnové miesto je ročný poplatok 0,83 €, jednoduchý hrob sa platí ročne sumou 1,66 €. Dvojité hrob stojí 3,32 € na rok a trojité hrob 4,98 €. Sumy zahŕňajú údržbu cintorína, ako vývoz smetí, kosenie, čistenie, či odber vody. Keď ich vynásobíte počtom desať, vyjde vám suma, ktorú je potrebné zaplatiť na 10 rokov prenájmu hrobového miesta. Na obec-

nom cintoríne obec eviduje 1203 hrobových miest. Mnoho z nich je nepriznaných alebo sa ich ľudia vzdali a môžu sa tak po tlecej dobe, ktorá trvá 10 rokov a viac, použiť na pochovanie opakovane.

Sme ľudia...

Dôležité je vedieť, že akýkoľvek zásah, oprava, budovanie nového

vzhľadu hrobu, či vloženie urny do hrobu, je potrebné nahlásiť správcovi cintorína na obecnom úrade. Vstup s motorovým vozidlom je povolený len pohrebnej službe a kamenárom, a to až po dohode so správcom cintorína. Prevádzkový poriadok pohrebiska a domu smútku je špecifikovaný vo VZN Obce Slovenská Lupča č.4/2013. Priestory cintorína sú pietnym miestom určeným na zapálenie sviečky, uloženie kytice a zaspomínanie si, je preto samozrejmosťou zachovávať si v nich náležitú úctu, a tak sa aj správať. Vodenie psov je zakázané, rovnako nežiaduce je hlasné správanie sa. Zneuctenie cudzích hrobov akýmkoľvek spôsobom je neprípustné. Vandalizmus je považovaný za trestný čin a nepatrí do priestorov cintorína. Sme ľudia, tak sa tak aj správajme, jediná spravodlivosť na tomto svete spočíva v tom, že ani jeden z nás tu neostane naveky.

Nové zmluvy treba vrátiť

Návštevníkov cintorína obec prosí, aby nenechávali sklenené a plastové nádoby za náhrobkami, ale aby odpad dávali výlučne do nádob, ktoré sú na to určené. Umiestnené sú pred vstupnou bránou na cintorín. Uľahčia tým pracovníkom nielen údržbu cintorína, ale aj samotnú kosbu pomedzi hroby, ktorá nie je jednoduchá. Správa cintorína, ktorá aj týmto ďakuje za pochopenie, v uplynulých týždňoch zasiela zmluvy o nájme za hrobové miesto v dvoch exemplároch na podpis. Jeden z podpísaných exemplárov tejto zmluvy je potrebné vrátiť späť na obecny úrad v čo najkratšom čase. Všetky práva a povinnosti sú zakotvené v zákone o pohrebníctve č.131/2010 Z.z. z 3. marca 2010.

Eva Gránerová

Rozmery hrobových miest

Pre hrob alebo hrobku môže byť prepožičané miesto s rozmermi:

- pre hrob (hrobku) dospelého 110 x 245 cm
- pre dvojité hrob (hrobku) dospelého 210 x 245 cm
- pre hrob pre dieťa do 6 rokov 80 x 140 cm
- pre hrob dieťaťa do 14 rokov 90 x 200 cm

Táto plošná výmera obsahuje i plochu na vybudovanie obrubníka alebo hrobky a porušenie týchto hraníc sa posudzuje ako priestupok. Bočné vzdialenosti medzi jednotlivými hrobmi musia byť najmenej 0,3 m.

Otváracie hodiny cintorína:

Apríl – september

Október – marec

pondelok – piatok: 6.00 – 20.00
sobota – nedeľa: 7.00 – 21.00

pondelok – piatok: 7.00 – 18.00
sobota – nedeľa: 8.00 – 19.00

Na dušičky býva cintorín otvorený nepretržite, týždeň pred a týždeň po sviatkoch.

OČNÝ LEKÁR v našej očnej optike

Vážení zákazníci, dávame Vám do povedomia, že dňa 25.5.2019 (t.j.sobota), bude v našej očnej optike prebiehať

MERANIE ZRAKU očným lekárom.

Nakoľko je kapacita obmedzená, je potrebné sa vopred objednať.

Bližšie informácie Vám radi poskytneme v našej očnej optike, kde zároveň môžete aj objednať.

Tešíme sa na Vás!

Ul. 1. mája 2, Slovenská Lupča
(v zdravotnom stredisku)

Očná Optika Peter Krippner

- Veľký výber okuliarových rámkov (Snečné, dioptrické, detské)
- Kompletné zhotovenie okuliarov
- Meranie zraku
- Úpravy, opravy, čistenie
- Kontaktné šošovky

Splňte si svoje plány a požiadajte o financie

SLOVENSKÁ LUPČA – Asi niet medzi obcami, organizáciami, združeniami, či podnikateľmi človeka, ktorý by si v súčasnej dobe nepochvaloval finančnú injekciu na realizáciu jeho plánov, či podnikateľského zámeru. V Slovenskej Lupči na námestí SNP v priestoroch Mnichovho dvora už niekoľko týždňov sídli kancelária Miestnej akčnej skupiny Banskobystrického geomontánneho parku (MAS BBGMP), ktorá takúto pomoc subjektom reálne ponúka.

Financie na podporu a realizáciu projektov pochádzajú zo zdrojov Európskej únie a sú riadené pod dohľadom rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. Banskobystrický geomontánny park, o.z. bude ako MAS realizovať rozvoj okolitých vidieckych obcí v rámci programu LEADER. Program je európskou iniciatívou, zameranou na zlepšenie tak kvality života vo vidieckych oblastiach, ako aj ekonomickej príležitosti a sociálnych podmienok jeho vidieckeho obyvateľstva. Na Slovensku sa naplňa prostredníctvom realizácie integrovaných stratégií rozvoja územia, v rámci ktorého sa majú realizovať projekty jednotlivých žiadateľov. Túto stratégiu vypracováva práve miestna akčná skupina (MAS).

Peniaze ostanú v tunajších obciach

„Po dlhoročnom úsilí sme v marci 2018 dostali rozhodnutie Pôdohospodárskej platobnej agentúry o schválení stratégie miestneho rozvoja, vedeného komunitou (Stratégia CLLD) a o udelení štatútu miestnej akčnej skupiny (MAS) pre 22 obcí nášho Banskobystrického okresu ako súčasť územia Banskobystrického geoparku,“ uvádza sa na jej webovej stránke. Zmluva však bola podpísaná iba pred niekoľkými týždňami, pričom v súčasnosti už kancelária vyzýva subjekty so záujmom o pridelenie financií na informačné stretnutie k podnikateľským projektom z Programov pre rozvoj vidieka (PRV) a Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP). Subjekty musia mať sídlo alebo podnikanie, samozrejme, na spomínanom území.

Informujte sa čo najpodrobnejšie

MAS prostredníctvom stratégie podporí v prvej časti obdobia do roku 2020 rozvoj obcí sumou 1 333 722,74 EUR a po roku 2020 - 2023 ďalšou sumou 1 200 tis. EUR. Podpora z programov PRV a IROP bude smerovať do projektov rozvoja verejného a súkrom-

ného sektora pomerom 48:52. Žiadosti o NFP budú predkladané na základe výziev, ktoré vyhlasuje kancelária MAS, a to pre podnikateľov koncom septembra a uzatvorená výzva bude do konca roka. Čerpanie prostriedkov a realizácia by mala byť v roku 2020. Je preto namieste pripravovať sa na podanie žiadosti teraz, informovať sa, hovoriť o možnostiach čerpania, výške čerpania, podmienok čerpania, či časovom rámci. Pritom prvé verejné stretnutie s manažmentom MAS sa uskutoční vo štvrtok 9. mája 2019 o 10:00 v sále Kultúrneho domu v Slovenskej Lupči.

Škála možností je veľká

O podporu sa okrem podnikateľov v rámci obcí môžu uchádzať tak občianske združenia, ako aj školy, škôlky, či cirkevné organizácie. Podmienky pre ne sú nastavené skutočne zaujímavé, pretože ide o 95%-tnú dotáciu a ich iba 5%-tnú účasť. Pritom sa môžu oprávnené zamerať na výstavbu, ako aj na modernizáciu, či rekonštrukcie zastávok, staníc, parkovísk na linkách prepájajúcich obec s mestom. Podporené bude aj budovanie prvkov a podpora opatrení na zvyšovanie bezpečnosti dopravy, oprávnenou investíciou bude aj nákup vozidiel pre účely

zabezpečenia spoločnej dopravy osôb, vrátane vozidiel prispôbenných osobám s obmedzenou možnosťou pohybu a orientácie. Rovnako by mohla byť zaujímavá téma zriaďovania, obnovy a výstavby cyklistických trás, zabezpečujúcich dopravu osôb do zamestnania alebo k verejným službám, alebo investície do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry, vrátane odpočívadiel, chránených parkovísk pre bicykle, nabíjajúcich staníc pre elektrobicykle a pod. Neopomenuli sa ani komunitné centrá a mnohé iné oblasti rozvoja vidieka a jeho možností.

Aj farmári si prídu na svoje

Pre zaujímavosť v skratke uvedieme, že o podporu je možné požiadať aj v prípade obstarania hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest. Rovnako je o ňu možné požiadať aj v prípade, ak sú nutné stavebnotechnické úpravy budov, spojené s umiestnením obstaranej technológie alebo s poskytovaním nových služieb, nevylučuje sa ani podpora marketingových aktivít. A z pohľadu podnikateľov vrátane farmárov bude nemenej zaujímavá aj podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností. Minimálna výška príspevku je 5 000 a jeho maximálna výška 100 000 EUR, samozrejme s rôznou percentuálnou intenzitou pomoci. Cieľom prístupu Leader je totiž podporovať obyvateľov vidieckych oblastí, aby na základe vzájomnej spolupráce na báze partnerstva prekonali nové problémy, ktorým vidiecke oblasti čelia, aby sa zamysleli nad dlhodobým potenciálom svojich oblastí a implementovali spoločne vytvorené integrované, vysoko kvalitné a originálne stratégie trvalo udržateľného rozvoja svojho územia.

***

Je dôležité ešte čosi dodať a ide o veľmi zásadný fakt, ktorý je pre nás z pohľadu regiónu určite tým najpresvedčivejším argumentom zaujímať sa o podporu z kancelárie MAS v Slovenskej Lupči. Ľudia, ktorí stratégiu pre naše územie spoločne vytvorili, sú naši ľudia a urobia všetko pre to, aby financie určené nám a okolitým 21 obciam prerozdělili do posledného centu.

Erika Lamperová

Zaostali sme iba o 5 rokov...

SLOVENSKÁ LUPČA – Prvé stopy o činnosti Červeného kríža vedú do roku 1881, keď na našom území vyvíjal činnosť Uhorský Červený kríž. Jedným z najstarších spolkov bol Spolok Červeného kríža v Banskej Štiavnici. Novodobá história sa však začala písať 6. februára 1919, keď vznikol Československý Červený kríž (ČSČK) ako národná spoločnosť. Jeho prvou predsedníčkou sa stala dcéra prezidenta vtedajšej 1. ČSR T. G. Masaryka, Dr. Alica Masaryková. Je namieste povedať, že iba o päť rokov neskôr vznikla Miestna organizácia Červeného kríža v Slovenskej Lupči a vytrvala dodnes.

„Podľa dostupných materiálov zo štátneho archívu to bol apríl 1924,“ upresňuje Elena Pašková, jej dlhoročná, a samozrejme aj súčasná predsedníčka. A dodáva, že lupčianska organizácia tohto roku oslavuje svoje krásne 95 narodeniny. „Založil ju riaditeľ školy pán Tuhársky, po ňom prevzal funkciu pán Rus a nakoniec pani Vajdová. Tá bola najdlhšie,“ spomína na históriu predsedov lupčianskeho Červeného kríža predsedníčka a dodáva, že chvíľu predsedoval aj tunajší zubár Mikuš, no keď emigroval do zahraničia, musela jeho post zastúpiť vtedajšia detská lekárka Zatloukalová: „Po nežnej revolúcii a páde režimu sa veci menili, a ako to už býva, svoj post musela s výčitkami o ničnerobení od tunajších členov VPN opustiť.“ Avšak práve ona bola tá, ktorá tri roky Elenu Paškovú prehovárala. „Hučala do mňa, aby som sa o predsedníctvo uchádzala ja. Až sa stalo. V novembri 1996. Na jeseň bude tomu 22 rokov.“ V januári 1997 na členskej schôdzi oficiálne prijali návrh.

Pomáhali ľuďom postihnutým vojnou

Ale vráťme sa ešte do čias jej predchodcov, ktorí stáli pri zrode slovenského Červeného kríža. Ten totiž v prvých rokoch svojej existencie pomáhal ľuďom postihnutým vojnou. Sprostredkoval komunikáciu s vojnovými zajatcami, budoval útluky pre matky s deťmi, vychovával ošetrovateľky. V časech hospodárskej krízy nahrádzal svojou charitatívnou činnosťou nedostatky štátnej správy. Rozdával šatstvo, zriaďoval sirotince, chudobince, stravovacie zariadenia, sanatóriá, venoval sa aj správe

95 rokov oslavuje naša miestna organizácia a 100 rokov svetový Červený kríž

Bude tomu už 22 rokov, čo sa Elena Pašková venuje predsedníctvu Miestnej organizácie Červeného kríža v Slovenskej Lupči

niekoľkých nemocníc a pomáhal vystaňovalcom. Počas druhej svetovej vojny Červený kríž v Čechách a na Morave násilne zanikol a jeho majetok prevzal Nemecký Červený kríž. Na Slovensku sa činnosť Červeného kríža podarilo udržať za prísne stanovených administratívnych opatrení, v duchu vtedajšieho vládneho režimu. K svojim pôvodným ideám sa Červený kríž na Slovensku vrátil počas Slovenského národného povstania a časoch oslobodzovania republiky. Po roku 1948 pracoval opäť ako Československý Červený kríž (ČSČK), mal svoj výbor a ďalšie orgány.

128 miliónov dobrovoľníkov

Presne v období, keď začali v Slovenskej Lupči Elenu Paškovú prehovárať na predsedníctvo, sa pracovalo na najvyšších miestach na príprave dokumentov na prijatie Národnej spoločnosti SČK za člena Medzinárodnej federácie spoločností Červeného kríža a Červeného polmesiaca. Stalo sa to na Medzinárodnej konferencii národných spoločností v anglickom Birminghame 25. októbra 1993. V správe z roku 1997 sa píše: „Slovenský Červený kríž ako neštátny právny subjekt je nezisko-

vou dobrovoľnou humanitnou spoločnosťou so 185 000 členmi v SR. Má sesterské organizácie v 160 štátoch sveta, ktoré sú spojené v Medzinárodnej federácii spoločností Červeného kríža a Červeného polmesiaca – MF S ČK/ČP. Táto celosvetová sieť má 128 miliónov dobrovoľníkov, 250 tisíc zamestnancov a je trojnásobným držiteľom Nobelovej ceny za mier. Hnutie Červeného kríža založil H. Dunant v roku 1863. Už v roku 1878 pracovali na našom území prvé dámske spolky ošetrojúce vojnových invalidov pod znakom Červeného kríža. Česko-slovenský Červený kríž sa stal členom hnutia Červeného kríža v roku 1919. Od roku 1993 je SČK nástupníckou organizáciou na území Slovenskej republiky s členstvom od roku 1919...”

Mladé dobrovoľníčky v pohotovosti

V tom období, z ktorého táto správa pochádza, keď sa do čela lupčianskej organizácie mala postaviť Elena Pašková, tvorilo Miestnu organizáciu Červeného kríža 200 členov. Zrejme po postupnej nežno-revolučnej výmene členských preukazov sa ich počet zmenil na 140. „Odvtedy nám tí najstarší pomreli. Vekový priemer našich členov je viac ako 66 rokov. Nie je veľa mladých ľudí, čo by mali záujem pokračovať v našich šlapajach... Dobrovoľnosť sa dnes veľmi nenosí.“ Pravdou je, že doba je odlišná, náročná na odbornosť, profesionálne výkony, vzdelanie, či spôsobilosť. A tak kým v minulosti bola pomoc dobrovoľníkov v tejto organizácii vítaná, dnes po vstupe do platnosti nariadenia o profesionálnej službe to tak nie je... „Kedysi sme pomáhali napríklad aj s pani Vanekovou alebo Milkou Polievkovou ako dobrovoľné sestry v nemocnici rovnako ako pri opatrovaní ľudí. Odrobila som si dennú v Strojárnach štátnych lesov a večer som šla do nočnej služby medzi pacientov, a ráno opäť do strojární. Bolo málo sestier. Tak nás cez územný spolok požiadali. Červený kríž bol v pohotovosti. Volali nás aj ako zdravotnícku službu na rôzne výročia či jarmoky, ale aj futbalové zápasy,“ spomína predsedníčka a so smiechom dodáva, že ich s Milkou možno vyberali preto, lebo boli ešte mladé a pekné. Mala vtedy 31. rokov...

Nezanikli, vydržali

Odvtedy naozaj ubehlo veľa rokov. Spolky v okolitých dedinách zanikli. Naša miestna organizácia je jednou z mála funkčných spolkov v okrese, ako tvrdí jej predsedníčka, aj vďaka tomu, že ju neustále podporuje obec. Členmi sú okrem obyvateľov Slovenskej Lupče i Brusňania, Lubietovci, ba dokonca Banskobystričania a nájdu sa aj členovia z Poník a Badína. Zorganizovali množstvo stretnutí a akcií. Spolupodielajú sa na pravidelných odberoch krvi, kde ju teší, že predsa len aspoň tam chodí čoraz viac mladých ľudí, ktorí síce nie sú členmi červeného týždňa, no blízko k nemu rozhodne majú. A organizovali zbierku pre povodňou postihnutých obyvateľov Srbska. 95 rokov oslavuje miestna organizácia Slovenská Lupča a 100 rokov svetový Červený kríž. Zaostali sme iba o 5 rokov. Aj preto si jej členovia, ktorí stáli pri zrode, právom pred pár dňami odniesli ocenenia. „Margita Dávidová mala pri vni-

ku svetovej organizácie dva roky... Dnes bude mať 98 rokov, volajú ju Cina. Za najdlhšie členstvo v Červenom kríži, a to až 69 rokov, Blažena Bruchániková. O rok menej MUDr. Zdenka Javorčíková. 67-ročné členstvo má Lýdia Vaneková a 63 rokov je u nás Viera Kaliská. Elenka Majerová je tu už 61 rokov a o rok menej je tu Mária Gregorová. A ocenenia si odnáša ako prekvapenie aj ďalších 12 našich členov,“ hrdo dodáva Elena Pašková.

***

Slovenský Červený kríž je naša najväčšia národná spoločnosť, ktorá pomáha ľuďom, aby mohli žiť ľudsky. Aj v súčasnosti, keď má SČK úplne inakšie postavenie a obsah jeho práce sa zmenil po skončení 2. svetovej vojny, platia slová Henryho Dunanta: „**Pomôžeme všetci! Všetci sa každodenne z plných síl snažme o úprimnosť a odpustenie, o dobrotu a lásku, s odvahou a nádejou, že svet bude bez vojen a budeme žiť v mieri.**“

Erika Lamperová

Foto autor a archiv (ep)

Pranostiky

Keď v máji často hrmí, rok býva požehnaný.

Chladný máj - jahody zrelé na Turice, jasný Urban - vínom naplní pivnice.

Za opatrovanie si síce priplatíme, ale...

SLOVENSKÁ LUPČA – Poslanci po dlhších diskusiách a polemikách na poslednom zasadnutí Obecného zastupiteľstva nakoniec prijali nové všeobecne záväzné nariadenie (VZN) aj v oblasti sociálnej starostlivosti. Legislatívne zmeny, vyplývajúce zo zákona, totiž priniesli zvýšenie sumy za hodinu opatrovania pre prijímateľov sociálnej služby aj k nám.

Podľa slov Zuzany Falisovej, právnej zástupkyne obce, vážnejšie problémy v oblasti sociálnej starostlivosti zo strany obce kompetentní zaznamenali už v septembri minulého roku. Evidencia na sociálnom úseku Obecného úradu Slovenská Lupča neposkytovala kompletne údaje o posky-

nutom rozsahu opatrovateľskej služby, chýbali výkazy klientov, ktorým bola služba poskytnutá. Znamená to, že podľa hrubého odhadu priemerných ekonomicky oprávnených nákladov, ktorý si dali poslanci predložiť za II. polrok 2018, je hodinová suma na opatrovaného, ktorá putuje z obecného rozpočtu na takúto opatrovateľskú starostlivosť 8,40 EUR.

Predtým to bolo necelé euro

Nová situácia, a zároveň aj nová legislatíva v rámci zákona o poskytovaní sociálnych služieb, ktorá nadobudla platnosť v januári, priniesla povinnosť zapracovať zmeny do VZN. Po opätovnom

prerokovaní materiálu Komisiou sociálnej starostlivosti a zdravia predložila poslancem na ostatnom zasadnutí Obecného zastupiteľstva jej predsedníčka a zároveň poslankyňa Katarína Sýkorová návrh nového VZN o poskytovaní, zabezpečovaní sociálnych služieb a úhrade za ich poskytovanie. Podľa starého si opatrovaní občania alebo ich príbuzní uhradili sumu 0,90 EUR za hodinu opatrovateľskej služby zo strany obce. Sociálna komisia odporúčala zvýšiť sadzbu na 1,50 EUR/hod, pričom v budúcnosti odporúča túto sumu ešte prehodnotiť. Ako príklad uvádza, že kým občan vo Zvolene takto za hodinu opatrovania platí 1,50 EUR, v Brusne zaplatí eurá dve. V Hriadli až 2,50

EUR. Medzibrod má starostlivosť rozdelenú na dve rôzne oblasti. Kým za hodinu sebaobsluhy si opatrovaný platí jedno euro, za starostlivosť o domácnosť si platí už 2,50. Poslanci návrh komisie v podobe nového VZN č. 4/2019 prijali. Môžete si ho pozrieť na webovej stránke obce v časti zverejňovanie/ VZN a dokumenty. (ela)

INZERCIA

Prijmeme pracovníka do pohrebnej služby.

Informácie v kvetinárstve na Nám. SNP, Slovenská Lupča.

Samuel Ďurkovič – notár a osvetový pracovník

SLOVENSKÁ LUPČA - Medzi najvýznamnejšie osobnosti Slovenskej Lupče v prvej polovici 19. storočia bezpochyby patrí aj notár a osvetový pracovník Samuel Ďurkovič. Hoci nebol tamajším rodákom, Slovenskej Lupči a jej obyvateľom doslova upísal celé svoje srdce a um.

Samuel Ďurkovič sa narodil 15.11.1774 v Brezovej pod Bradlom v národne uvedomelej rodine Jána Ďurkoviča (brezovskí Ďurkovičovi sa neskôr písali ako Jurkovič) a Alžbety Grékovej. Po štúdiách pôsobil na rôznych miestach a v roku 1808 prišiel do Slovenskej Lupče na uvoľnené miesto notára po zomnutí Štefanovi Kollárovičovi. Do novej práce sa pustil s plnou vervou, no popritom sa rýchlo zblížoval aj s lupčianskym obyvateľstvom.

Zo zápisov matrik

Hoci spočiatku nemal vlastnú rodinu, stal sa krstným otcom mnohých detí, medzi inými aj krstným otcom Daniela Licharda, budúceho prvého slovenského novinára a národného buditeľa (obr. 1). Samuel Ďurkovič sa prvýkrát oženil až ako takmer 41-ročný, keď dňa 22.8.1815 si zobral za manželku Annu, 17-ročnú dcéru breznianskeho zemanu Samuela Poscha a Sabíny Sinovicovej. Manželom sa dňa 1.9.1816 narodil syn Samuel, no potom prišla pohroma, keď 9. októbra toho istého roku zomrela rodička Anna a 21.3.1817 aj maličké chlapčiatko. Samuel Ďurkovič sa čoskoro nato opäť oženil, keď dňa 8.4.1817 si zobral za manželku Esteru, dcéru breznianskeho meštána Daniela Ráztockého a Anny Veselkovej. V čase sobáša nemala Estera ešte ani 17 rokov, no už 24.1.1818 porodila notárovi syna opäť menom Samuel, no a druhé, zároveň posledné dieťa, prišlo na svet 18.9.1819, keď sa narodila dcéra Amália.

V úrade notára

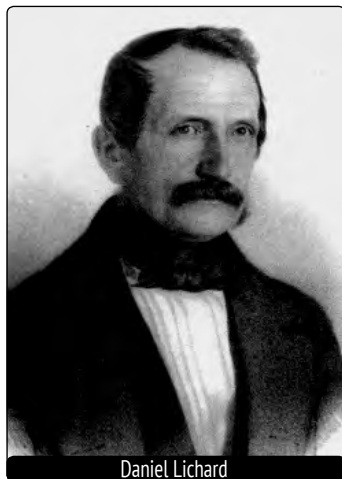
O synovi Samuelovi nie sú známe ďalšie správy, avšak o dcére Amálii vieme, že dňa 31.8.1843 sa vydala za krupinského lekárnik Pavla Eiserta, 28-ročného syna významného banskobystrického kníhkupca Samuela Eiserta a Ruženy Bárczy. Samuel Eisert nebol len kníhkupcom, ale aj zakladateľom

Samuel Jurkovič

knížnic a napríklad aj nakladateľom Kuzmányho časopisu Hronka. Samuel Ďurkovič bol v úrade notára až do roku 1848, keď odovzdal „žezlo“ ďalšej výnimočnej osobnosti lupčianskych, ale aj národných dejín, Ladislavovi Grossmanovi. Zomrel v Slovenskej Lupči 15.10.1853 ako 79-ročný a po jeho smrti sa manželka Estera presťahovala k dcére Amálii do Krupiny. No ani ona už nežila dlho, skonal 18.5.1856. Veľmi zaujímavý je záznam o jej úmrtí v krupinskej matrike, písaný po slovensky, kde nenájdeme Zvolenskú, ale Slovenskú Lupču, čo bolo v tých časoch výnimočné. Samuel Ďurkovič nebol len notárom, ale aj amatérskym historikom, no najmä odborníkom v pestovaní zeleniny a ovocia, kde svoje vedomosti s vďačnosťou odovzdával všetkým Lupčanom, a to bez rozdielu, z akej vrstvy obyvateľstva pochádzali. Práve z oblasti ovocinárstva je známy príbeh, ktorý vám teraz rozpoviem.

Zakladali ovocné sady

Daniel Lichard

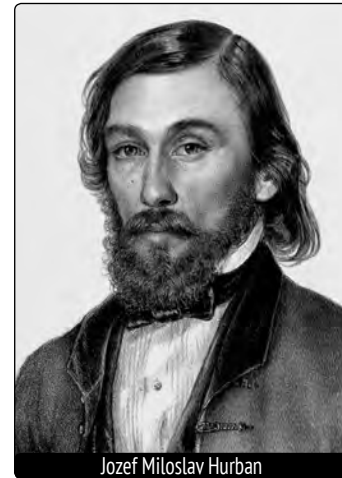
Bolo to počas letných školských prázdnin okolo roku 1813, keď sa poprední činitelia Slovenskej Lupče, notár Samuel Ďurkovič, ev. farár Daniel Lichardus, ev. rektor Michal Kysel a spolu s nimi aj notárov synovec Samuel, študent banskobystrického lýcea, dohodli, že zveľadia spustnutú dolinku po jej zomrele majiteľovi Schwartzovi a založia tam ovocný sad. Stalo sa, no a vo Švarci, ako táto lokalita dostala pomenovanie, nájdete zvyšky tohto sadu možno aj dnes. Ovocný sad však nezaložili len vo Švarci, ale aj za Hörkou (pravdepodobne v chotárnej časti Hore Jarky, kde sme sa chodili sánkovať a lyžovať), o čom svedčí list lupčianskeho ev. rektora Eduarda Lička Danielovi Lichardovi do Skalice, uverejnený v časopise Obzor v roku 1874, z ktorého si dovoľím citovať: „...Istá vec ale je, že tu v Slovenskej Lupči ovocina len asi každých 7 rokov zarodí. To vraj už i nebožký Váš pán otec, pane redaktor, s nebohým mestským notárom Ďurkovičom spomínal, keď pozakladali nové sady za Hörkou a vo Švarci.“

Poznačila lupčianska Švarca dejiny?

No a čo je na tomto príbehu ešte zaujímavé? Nuž to, že spomenutým notárovým synovcom nebol nikto iný, ako budúci veľikán našich národných dejín Samuel Jurkovič (obr. 2.), zakladateľ slovenského družstevníctva, zakladateľ Spolku gazdovského, zakladateľ prvého úverového družstva na európskom kontinente, ba aj spoluzakladateľ Nitrianskeho národného divadla a člen Slovenskej národnej rady v meruósmych rokoch. Samuel počas štúdia v Banskej Bystrici svojho strýka často navštevoval, a keďže si v Slovenskej Lupči našiel veľa priateľov, zdržiaval sa pri ňom aj počas školských prázdnin. Možno to bola práve lupčianska Švarca, kde mladý Samko pochopil, že len v spolupráci viacerých usilovných ľudí sa dajú vykonať veľké veci, a toto pochopenie mu dalo impulz k budúcemu pôsobeniu, so štipkou pátošu povedané, na roli dedičnej.

Kamienky národu hrdosti

Samuel Jurkovič nebol len vynikajúcim národno-kultúrnym pracovníkom, ale aj skvelým manželom a rodičom, ktorý cez svoje potomstvo pridal ďalší kamienok

Jozef Miloslav Hurban

hrdosti, často neprávom v kúte krčiacemu sa slovenskému národu. Svedčí o tom skutočnosť, že jeho dcéra Anička Jurkovičová (obr. 3.), manželka Jozefa Miloslava Hurbana (obr.4.) (mimočodom, krstným otcom ich detí bol Daniel Lichard) a matka Svetozára Hurbana-Vajanského, bola prvou slovenskou ochotníckou herečkou, no a syn Samuelovej dcéry Emílie, Dušan Jurkovič, bol zas vynikajúcim architektom, o čom svedčí nielen Mohyla M. R. Štefánika na Bradle, ale jeho skvelé diela sú ešte aj dnes skvostom slovenských, ba aj moravských kúpeľných miest a ďalšie z nich dotvárajú scenériu horských turistických centier.

***

No a čo povedať na záver? Nuž azda to, že hoci Slovenská Lupča nie je a nikdy ani nebola „pupkom sveta“, my, jej rodáci a priatelia, máme byť na čo hrdí, a tak trošičku sa môžeme ňou i jej históriou pred inými aj oprávnené pyšiť.

Jano Balkovic 2019

Foto archív autora

Anička Jurkovičová

Čo ukrýva archív?

SLOVENSKÁ LUPČA – Archívy ukrývajú v sebe nespočetné množstvo zaujímavostí, ktoré dokážu sprostredkovať súčasníkovi nejednu informáciu zo života jeho predkov. Nemenej zaujímavá je i atmosféra, ktorá pri lúskaní archívnych spisov nepriamo do deja vtáhuje vnímavejšieho čitateľa. Privoňajte k nej spolu s nami v podaní spracovateľa nasledujúcich riadkov Jána Kováčika.

Obvodný notársky úrad v Slovenskej Lupči v roku 1940 podával hlásenia alebo informoval občanov aj o takýchto udalostiach:

Informácie pre občanov:

- na základe pokynu Okresného úradu v Banskej Bystrici (ďalej len OÚ) informoval notariát chovateľov oviec, aby uprednostňovali chov plemena CIGAJA
- od 15. 5. 1940 bola zvýšená rýchlosť na železničnej trati Banská Bystrica – Červená Skala na 75 km/hod. Preto je nutné opatrne prechádzať cez železničné prechody.
- podľa pokynu Okresného náčelníka mal notár za povinnosť cestou riaditeľov škôl a miestnych duchovných presvedčať občanov, aby si poslovenčovali svoje priezviská, ktoré mali neslovenský pôvod
- päťtriedna štátna ľudová škola v Slovenskej Lupči oznamuje, že školský rok 1940/41 začne 2. septembra a triedy sú umiestnené takto: 1. a 2. ročník v Katolíckom dome, 3. ročník v mliekarni, 4. ročník hlavná budova, 5. ročník v Hlinkovom dome

Hlásenia pre OÚ:

- v Slovenskej Lupči zomrel v roku 1939 jeden človek na TBC
- v obci sa nachádzajú 3 nelicítované žrebce. Žandárska stanica kontroluje, aby neboli pripúšťané.
- Spolku pre zveľaďovanie domácej výroby na Slovensku so sídlom v Bratislave notár oznámil, že v tunajšej obci nie sú nijaké zvláštne a spomenutia hodné veľkonočné alebo vianočné zvyky

- Okresnému úradu bolo nahlásené, že v obci sa nachádzajú 3 benzínové pumpy:
  - správca Eugen Reichmann, Námestie M. Rázusa č. 61
  - Viliam Piaček, Námestie M. Rázusa č. 43
  - Július Komlós, Námestie A. Hlinku
- 19. 4. 1940 hlásenie, že v obci je 7 studní, ktoré zodpovedajú hygienickým podmienkam
- 5. 6. 1940 hlásenie, že v 12 obchodoch s potravinami je takýto stav zásob cukru: 185 kg kryštálového cukru, 9 kg kockového cukru a 35 kg práškoveho cukru
- podľa hlásenia z 11.12. 1940 bolo v obci 53 strážnych psov a v obci Lupčianska Ulica 6 psov
- 12. 12. 1940 bol takýto stav nezuživých osôb: nevylicítelne chorí 2, neškodní a slabomyseľní 3, iní mrzáci 2
- v obci pracujú 3 podkovári, 4 mäsiari a 3 obchodníci s dobytkom
- za rok 1940 bolo v obecnom bitúnku porazených 208 hoviad, 225 teliec, 120 oviec, 37 jahniat, 4 kozy, 180 ošípaných o celkovej váhe 3270 kg
- podľa sčítania obyvateľov a budov v roku 1940 mala obec Slovenská Lupča 1891 obyvateľov a 31 Židov, 329 domov a v nich 518 bytov. Obec Lupčianska Ulica mala 222 obyvateľov a 7 Židov, 46 domov a 59 bytov.

Spomienka

Touto cestou vyjadrujeme poďakovanie všetkým priateľom a známym, ktorí sa prišli rozlúčiť s našou drahou a milovanou

Zuzanou Sedliakovou.

Naše úprimné poďakovanie patrí aj evanjelickému pánovi farárovi za jeho krásne slová i modlitby, ktoré jej venoval.

Smútiaca rodina

Spomienka

„Osud je občas veľmi krutý, nevráti čo raz vzal, zostanú iba spomienky a v srdci veľký žiaľ.“

Dňa 23. marca 2019 uplynul rok, čo sme sa rozlúčili s mojim milovaným synom, priateľom

Jánom Uhríkom.

Znamenal si pre mňa veľa, bol si slnkom a svetlom v mojom živote i v živote svojich priateľov a známych, ale žiaľ prišiel ten čas, keď sme sa museli navždy rozlúčiť.

Čas letí ako tichej rieky prúd, kto Ťa mal rád, nemôže zabudnúť.

S láskou spomína mama a ostatná smútiaca rodina.

Výroky slávnych

Kto to povedal?

„Život sa postupne stáva stále ťažším, ale pri zápase s ťažkosťami sa rozvíja najvnútornejšia sila srdca.“

- Vincent Van Gogh**
holandský post-impresionistický maliar 1853 – 1890
- Kurt Cobain**
americký hudobník a umelec 1967–1994
- Albert Einstein**
nemecko-americký fyzik a zakladateľ teórie relativity 1879 – 1955

Správnu odpoveď nájdete na strane 15.

Človek vo sfére peňazí...

SLOVENSKÁ LUPČA – Vážení čitatelia, opäť je tu „Okienko finančnej gramotnosti“, ktoré sme sa rozhodli ako Komisia kultúry, podnikania a cestovného ruchu pravidelne naplňať obsahom. V ňom vám sprostredkujeme rôzne dôležité informácie, ktoré by vám mohli postupne pomáhať. Robíme to preto, že žijeme v dobe, keď sa finančný svet neustále mení a ovláda náš každodenný život. Súčasníkovi tak často pripadá takmer nemožné prehľadnú si ho vlastnými silami.

Ale čo sú to peniaze? Veľa teoretikov popísalo viacero definícií, no tá najjednoduchšia by mohla byť, že peniaze v dnešnej podobe sú platičom, ktoré sa vymieňa za tovar či službu. Môžu ale predstavovať aj osobitný druh tovaru, ktorý slúži na vyjadrenie cien iných tovarov, na ich kúpu a predaj a na realizáciu rôznych platieb. Akokoľvek si peniaze budeme definovať, nič to nezmení na fakte, že peniaze sú dôležité pre náš každodenný život.

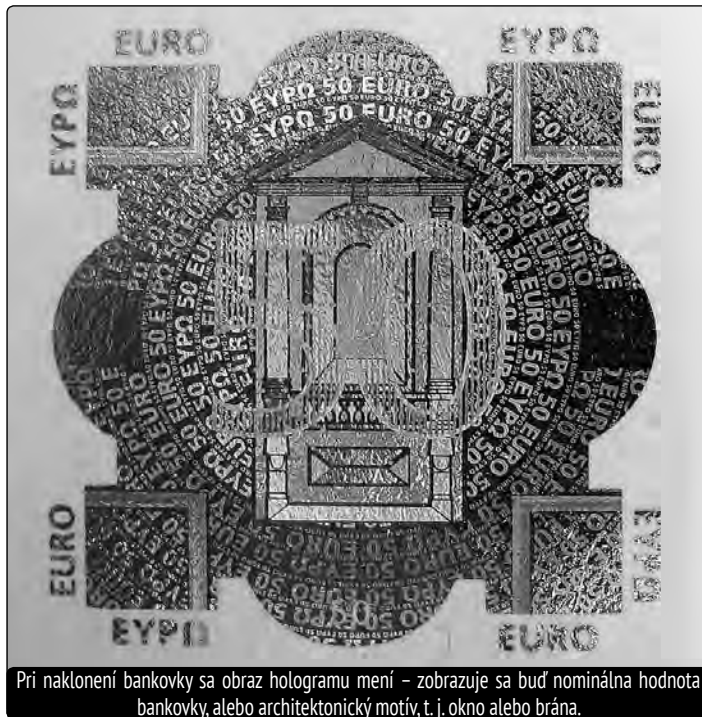
Papieriky bez hodnoty?

Predstavu o tom, koľko peňazí je málo, prípadne veľa, je veľmi ťažko definovať, lebo každý človek má rôzne potreby a na ich uspokojenie treba rôzne množstvo peňazí. Navyše stále existujú rôzne etnické skupiny, ktoré peniaze ako také ani nepotrebujú, a stále používajú starodávny spôsob výmeny tovaru - tzv. barter, keď si vymieňajú jeden druh suroviny či výrobku za druhý. Samozrejme, takýto spôsob životného štýlu je veľmi ojedinelý a väčšina populácie pozná ako prostriedok na získavanie statkov peniaze v dnešnej podobe. A tak peniaze, ako ich poznáme dnes, sú určitými papierikmi, ktoré ako také veľkú hodnotu nemajú, lebo už nie sú kryté ani zlatom, ani inými cennými kovmi, ako to bolo v minulosti. Dnes je hodnota peňazí definovaná ako obrátená hodnota cenovej hladiny alebo výmenný kurz meny, ktorá sa v priebehu času mení.

Za euro si kúpime menej

Zmeny hodnoty peňazí závisia predovšetkým od národohospodárskych faktorov, akými je množstvo peňazí v obehu, stav, vývoj a efektívnosť hospodárstva, vyrovnanosť dovozu a vývozu, prípadne štátneho a verejného rozpočtu. Prevažne

Okienko finančnej gramotnosti

Prí naklonení bankovky sa obraz hologramu mení – zobrazuje sa buď nominálna hodnota bankovky, alebo architektonický motív, t. j. okno alebo brána.

dochádza k postupnému znižovaniu hodnoty peňazí, teda k inflácii, prípadne depreciácii meny. Inflácia znamená, že dochádza k všeobecnému rastu cien tovarov a služieb, nielen k rastu cien jednotlivých položiek. Za jedno euro si teda môžeme kúpiť menej ako v minulosti. Depreciácia je znehodnocovanie meny, čo spôsobuje, že za jednotku národnej meny možno kúpiť menší počet jednotiek zahraničnej meny. Postupné mierne znižovanie hodnoty peňazí, definované ako mierny rast cenovej hladiny, sa zväčša uskutočňuje zámerne - či už zo strany štátu alebo centrálnej banky. Usudzuje sa totiž, že mierna inflácia je prospešná ekonomike. K opačnému vývoju - deflácií - dochádza málokedy. Centrálna banka totiž pri takýchto tlakoch zvykne vytlačiť toľko peňazí, koľko potrebuje na ich mierne znehodnocovanie, a teda na zachovanie želanej miernej inflácie.

Z čoho sa vyrábajú mince?

Podme však späť k peniazom ako platičlu. Euro. Každý štát, ktorý ho v únii používa, má jeho jedinečnú vizualizáciu. Centy 1, 2 a 5 sú vyrobené z ocele pokovovanej meďou a na rubovej strane je vrch Kriváň, centy 10, 20 a 50 sú vyrobené z nordického zlata a na rubovej strane je

Bratislavský hrad. Euromince 1 a 2 sú vyrobené v kombinácii viacerých vrstiev. Na prvý pohľad má dvojeurovka v strede zlatú farbu. Je vyrobená z vrstiev niklu a mosadze. Obruč okolo jej stredu je na prvý pohľad striebornej farby, no vyrobená je z meďi a niklu. Na jednoeurovke je to opačne, jej stred je strieborný a obruč je zlatej farby. Na rubovej strane oboch mincí sa nachádza náš štátny znak.

Rozoznate diela?

Bankoviek máme sedem druhov. Od 5, 10, 20, 50, 100, 200 až po 500-eurobankovku. Všetky sú v obehu v dvoch vyhotoveniach (tzv. 1. séria a 2. séria). Je tu ale výnimka - 500 €. Táto bankovka bola vyrobená len v prvej sérii a od 27. januára tohto roku sa úplne prestala tlačiť. U nás na Slovensku teda môžete platiť mincami či bankovkami iných členských štátov Eurozóny, pričom majú rovnakú nominálnu hodnotu. Motívom bankoviek sú architektonické štýly rôznych kultúrnych epoch európskej histórie. Na rozdiel od euromincí, ktoré sa líšia rubovou stranou, sú totožné pre všetky členské štáty Eurozóny. Eurobankovky majú niektoré spoločné prvky, ako napríklad mapu Európskej únie a symbol v podobe hviezd. Na rozlí-

šenie každej nominálnej hodnoty sa podieľajú vyobrazenia rozdielnych architektonických štýlov, ale taktiež sa odlišujú farebným vyhotovením. Ako ich rozlišujeme? Dielo z antickej architektúry (tzv. klasiky) a šedú farbu má „5-eurovka“. Desateurová bankovka má dielo z románskeho slohu a je červenej farby. Dvadsiatka nesie dielo z gotiky a je modrej farby. Eurobankovka s hodnotou 50 má dielo z renesancie a je oranžovej farby, stovka má baroko-rokokové dielo a je zelenej farby. Žltou farbou a dielom zo secesie sa pyši bankovka s hodnotou 200 Eur a posledná purpurová, s dielom modernej architektúry 20. Storočia, je „500-eurovka“.

Je pravá alebo falošná?

Bankovky sú vyrobené zo špeciálneho papiera. Aby boli nenapodobiteľné, obsahujú niekoľko rôznych ochranných prvkov. Jedným z viacerých znakov, ktoré môže aj bežný konzument rozoznať, sú vodoznak či ochranný prúžok, ktoré sú viditeľné proti svetlu. Prípadne irizujúci povlak či holografický pruh, ktoré vieme odkontrolovať pohľadom z rôznych uhlov. Iné prvky sú viditeľné len lupou, či pod UV lampou. Detaily týchto ochranných prvkov si môžete pozrieť na stránke NBS, kde nájdete aj veľa iných informácií a rád pre spotrebiteľa <https://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince>, a taktiež odporúčame jednoduchú pomôcku na rýchle analyzovanie pravosti bankoviek, ktorú nájdete na stránke http://www.nbs.sk/img/Documents/_BankovkyMince/ES2/ECB_Poster_SK.pdf.

Spracovala Ing. Viktória Hlaváčová
Foto archív redakcie

Potrebujete pomôcť?

Radi pomôžeme aj v podobe online poradenstva, kde sa budeme snažiť zodpovedať všetky vaše otázky. Tí čitatelia, ktorí budú mať prístup na facebook, kde je už zriadená verejná stránka komisie, ktorá sa Lupčianskym zvestiam venuje s názvom **Komisia kultúry, cestovného ruchu a podnikania**, budú môcť svoje otázky z finančnej oblasti písať, prípadne ich poslať do našej redakcie na adresu zvesti@slovenskalupca.sk.

Viac ako tri desaťročia alebo polovica života...

SLOVENSKÁ LUPČA – V čase, keď sme s Petrom Lakomčíkom zakladali Detský folklórny súbor Dratvárik, nezamýšľali sme sa nad tým, na ako dlho odhadujeme jeho trvanie. Dnes už môžeme povedať, že viac ako polovicu môjho života. Máme síce skoro o 100 rokov menej ako hasičský zbor, ale tešíme sa z našej existencie v týchto ťažkých časoch.

Žijeme síce v čase blahobytu, ale priznajme si - v duševnej biede. Preto je dobré, že duševnú pohodu v obci nám vylepšujú všetky spolky, súbory a iné spoločenstvá, nech už pracujú na akejkoľvek báze. Mottom života v obci by malo byť ľudí spájať, nie ich rozdeľovať. My v obci nám vylepšujú všetky spolky, súbory a iné spoločenstvá, nech už pracujú na akejkoľvek báze. Mottom života v obci by malo byť ľudí spájať, nie ich rozdeľovať. My v obci nám vylepšujú všetky spolky, súbory a iné spoločenstvá, nech už pracujú na akejkoľvek báze. Mottom života v obci by malo byť ľudí spájať, nie ich rozdeľovať.

Práca „na roli národa dedičná“

Po Vianociach a Troch kráľoch sa rozbieha aj naša opakovaná každoročná činnosť. Deti, ktoré do nášho spolku prišli v septembri, si už našli kamarátov, staré priateľstvá sa cez prázdniny upevnili výmenou detí v rodinách a môžeme pracovať „na roli národa dedičnej“. Pre rodičov organizujeme vo fašiangovom období ľudovú zábavu v krojoch. Je zaujímavé, že niektorí kroje vyťahnu zo starej almary u niekoho, iní ich proste len tak majú a nevyužívajú ich, a ďalší si dajú pre túto príležitosť kroje ušiť. Zábava je o to zaujímavejšia, keď sa ľudia skoro ani nespoznajú pri prvom stretnutí. Aj tu nám robia kultúrny otvárací ceremoniál „naše“ deti vždy s iným programovým číslom.

Ďalší mladí pomáhajú

Naša pravidelná činnosť je vďaka tejto obci možná v kultúrnych

„Mottom života v obci by malo byť ľudí spájať, nie ich rozdeľovať.“

priestoroch, zrekonštruovaných a vybudovaných síce „ešte v minulom tisícročí“. My sa tam ale cítime ako doma, lebo tam máme zázemie na nácviky, kroje, a tam realizujeme aj skúšky, sústreďenia, ktorých je v rámci roka dosť, aby sme udržali určitú úroveň predstavenia dedičstva našich predkov. K tomu, aby deti niečo dokázali, je treba množstvo práce s nimi. Od nového školského roku nám prišli pomôcť s deťmi Michaela Bartková a Justína Ema Debnáriková, ktoré niekedy „drali krpce“ v Dratváriku. Taktovku nácvikov a kontaktu s deťmi prevzal Samuel Debnárik. Čas na túto činnosť si delí s časom, stráveným v Lúčnici. Na jednej strane zbiera skúsenosti na VŠMU a Lúčnici a na strane druhej odovzdáva naučené svojim mladým pohľadom na život v detstvom súbore.

Možno od tohto zvyku upustíme...

Vystúpení v roku 2018 bolo neúrekom. V Domove dôchodcov v Banskej Bystrici pri príležitosti dnes už málo preferovaného sviatku MDŽ. Ďalšie vystúpenie bolo v Banskej Bystrici pri jarných trhoch na námestí, kde všetci okúsili, ako je hrať, tancovať v zimných podmienkach, a ešte sa pri tom aj usmievať. Spomienku na starý zvyk vynášania Moreny sme tiež urobili, len škoda, že len pre seba, lebo ľudia sa už neprídu ani pozrieť, ako to bývalo niekedy. Možno od tohto zvyku upustíme a pripomenieme si ho len v našom kolektíve. Súčasťou jari k sviatku Veľkej noci je aj zvyk maľovania vajčiek a pletenia korbáčov. Tak ako každý, aj minulý rok sme maľovali vajčka, ktorými sme vyzdobili park a vyrábali korbáče, s kto-

rými chlapci chodili na Veľkú noc za dievčatami.

Juniáles poňali netradične

Vystupovali sme aj na „Otváraní Bánoša“ v Banskej Bystrici a pri tej príležitosti sme aj pripravili fotografie v prírode pre potreby súboru. Od vzniku Turického jarmoku sme nechýbali v sprievode ani na javisku. Menšie deti pri evanjelickom kostole a väčšie deti na hlavnom javisku. Tu trochu chýbala organizácia poradia vystupujúcich, ale nakoniec sa to samo utriaslo a program pokračoval. V tomto roku sme juniáles, alebo Deň detí, poňali netradične v Lopušinách na obecnej chate. Deťom sme pripravili zábavu, súťaž, terénne autá a bolo by toho bývalo viac, lenže búrka predčasne ukončila náš pobyt a museli sme sa v daždi baliť a odchádzať domov.

Pobyt pri prameňoch folklóru

Zúčastnili sme sa na obecnej oslave v Tajove, ale aj na Požitavských slávnostiach v Mani. Plánovali sme aj zahraničný zájazd, ale, žiaľ, ten sa neuskutočnil, lebo organizátori neboli v Španielsku zaregistrovaní. Dozvedeli sme sa to našťastie skôr, ako sme zaplatili zálohu. Zato sme po prvýkrát pri-

pravili pre deti pobyt „Pri prameňoch folklóru“. Prežili sme krásne dni v Telgárte a jeho okolí. Množstvo zážitkov, ktoré si deti odniesli domov z Geráv, Meteorologickej stanice, od rodiny Ambrozovej s výrobkami z dreva, vyšívacími časťami krojov a Kráľovej hole, sa nedá v krátkosti popísať.

Tešia ľudí i priamo doma

September nám priniesol nové deti, vystupovanie na Hradných Hukoch na hrade Lupča, a tiež vystupovanie pre hasičov pri ich výročí a slávnostnom stretnutí.

V októbri, Mesiaci úcty k starším, chodíme pravidelne potešiť ľudí do Domova dôchodcov v Slovenskej Lupči. Absolvovali sme aj sústreďenie na chate v Ľubietovej, kde sme pripravili nové tance aj spevy, a tiež utužili kolektív detí. V decembri sme vianočným programom ozdobili predvianočnú náladu v Domove dôchodcov v Banskej Bystrici, v Slovenskej Lupči, a tiež tradičným vianočným programom, tentoraz v evanjelickom kostole. Záver vystúpení bol v MKS na posedení po víťaku.

Posledným vystúpením našich detí je koledovanie po rodinách na Štedrý deň. Od rána do poobedia chodia deti s novinou a potešujú ľudí priamo v domácnostiach.

ooo

Záverom ďakujeme obci za stálu podporu, finančnú aj morálnu. Stále sa budeme revanšovať dobrou reprezentáciou obce doma aj vo svete. Taktiež ďakujeme za spoluprácu bývalému starostovi. Novému starostovi prajeme veľa chuti do práce pri zvelaďovaní obce a zlepšovaní medziľudských vzťahov. Do nového roka prajeme všetkým občanom veľa zdravia, šťastia, pohody a veľa úsmevov v tvári.

**Za vedenie DFS Dratvárik
Juraj Dávid
Foto archív DFS**

„O veselých, o statočných a o (ich) dobrej nálade...“

SLOVENSKÁ LUPČA - Kde bolo, tam bolo, za siedmimi horami, za siedmimi dolami... a možno ani nie tak ďaleko, len hin, tu... v Slovenskej Lupči sa to stalo... že v roku 2013 nový súbor vznikol. A nebol to súbor hocikjaký, ale čarovný... Kto doň prišiel, členom rodiny sa stal... Najprv nie veľkej, len zopár veselých a statočných v súbore bolo, ale o to šikovnejších! Tancovali, spievali, hrali... prvé úspechy zaznamenávali a ostatní, keď to videli, radi sa veru pridali! I stalo sa tak, že v roku 2018 hranicu 140 statočných pokorili...

Slávnostný galaprogram DFS Drienka pri príležitosti 5. výročia založenia súboru

Lenže v Drienke veselým nikdy nešlo o kvantitu, ale skôr sa o kvalitu prevedenia tanečných choreografií snažili... Ale čo je najpodstatnejšie, na rozvoji detskej duše im záležalo, snažili sa najmä o to, aby radosť z tanca zo srdca každého ich dieťatka vychádzala, aby nik nezostal ľahostajný k odkazu minulých generácií, aby si človek človeka vážil, úprimnosť a úctu v sebe zakorenili... aby statoční k sebe priateľskí a priami boli, vzájomne si pomáhali a radi sa mali... a, samozrejme, nikdy dobrú náladu nestratili...

Rozprávka o Drienke

So slávnostným galaprogramom

Ani v súbore sa veci nedejú len tak

A tak ako býva v rozprávke zvykom, ani v súbore sa veci nedejú len tak... za každým úspechom je kopec driny, vytrvalosti a húževnatosti... Pretože keby ste chceli vedieť, v tom čarovnom súbore sa tie najlepšie deti pod slnkom stretli. Vďaka ich dobrému srdiečku, ochote na sebe pracovať, úprimnosti, ale aj občasnej zodpovednosti sa neskutočné veci stali skutočnými, nečakané očakávanými, a aj tie vysnívané - reálnymi... No neboli tu len statočné deti a ich nápomocní rodičia, ktorí súboru všemožne pomáhali. Boli tu aj veselí, ktorí za tím celým stáli... tí, ktorí o tejto rozprávke od začiatku snívajú... a o ktorých statoční toto napísali: „Janke žerieme nervy už od malička. Naučila nás nielen tancovať, ale ako sme postupne rástli, stali sme sa vyspelejšími, múdrejšími a najmä lepšími ľuďmi. Aj vďaka Janke sme tými, kým sme dnes! Milujeme jej rozcvičky, teda naháňacky,

pri príležitosti 5. výročia založenia súboru pod názvom „Naša ROZPRÁVKA“ sa predstavili všetky zložky súboru Drienka spolu pod taktovkou primáša ľudovej hudby súboru Robka Pustaja v MKS v Slovenskej Lupči. Program bol zložený z piatich kapitol, v ktorých boli predstavené jednotlivé etapy súboru od vzniku po súčasnosť. Najdojímavejšia časť bola pocta nášmu priateľovi, choreografovi a tanečníkovi Miškovi Majerovi. V tejto kapitole boli prezentované aj dve choreografie – tance zo Zuberca a Zamutova, ktoré postavil pri príležitosti nášho výročia. Počas programu René Bošela a Ivo Petřík pokrstili aj prvé CD Drienky, ktoré predstavuje ukážku

hudobnej činnosti súboru od jeho založenia po súčasnosť. Počas päťročnej existencie súboru sa z radov tanečníkov, ktoré sa prejavili aj ako schopné speváčky, vytvorili dve spevácke skupiny – staršia a mladšia. Pracujú pod vedením Martiny Fodorovej a ľudovú hudbu vedie Ivana Baczová. CD DFS Drienka je výnimočné tým, že predstavuje prácu členov súboru, vychádzajúcu zo srdca. Je úprimným spracovaním piesní od blízkych ľudí a vrúcny podakovaním tým, ktorí pri nás stáli od začiatku a podporovali nás. A to najmä našim deťom, na ktoré sme neskutočne pyšní, ich rodičom i vám všetkým. Prijmite ho s vďakou a radosťou. V našej rozprávke

sa udialo veľa krásnych, veselých, zábavných, ale aj smutných chvíľ... napriek všetkému... a vďaka pomoci vás všetkých mal pre nás slávnostný večer dobrý koniec... už teraz sa veselí aj statoční tešia, akú ďalšiu rozprávku im život v súbore Drienka napíše...

Podakovanie patrí všetkým

„Za to, že Drienka sa stala skutočnosťou, že si našla svoje miesto vo folklórnom svete a najmä v srdci Lupčanov, ďakujeme - našim najväčším podporovateľom, pomocníkom a sponzorom - rodičom. Ďakujeme im aj za naozaj krásne prekvapenie a za všetky darčeky, ktoré nám pripravili. Ďakujeme všetkým mamičkám - gazdinám - za výborné koláče. Prekvapili nás aj naše najstaršie deti, s ktorými sme sa po spoločných rokoch, strávených v súbore, symbolicky rozlúčili. Ďakujem najmä mojim kolegyniam - priateľkám - Maťke Fodorovej, Ivke Baczovej a Taničke Šagátovej, že sme to spoločne úspešne zvládli, nielen „dnes“, ale po celých 5 rokoch. Ďakujeme krásne ZUS Slovenská Lupča a Ivovi Petříkovi za podporu a financie. Za finančnú výpomoc ďakujeme obci Slovenská Lupča, ale aj obciam Hladel, Moštenica, Podkonice a Strelníky. Za trpezlivosť, milý prístup, hudobnú výpomoc a ochotu zmeniť aj nemožné pri nahrávaní CD ďakujeme Renému a Robovi Bošelovcov. Ďakujeme všetkým, ktorí nám pomáhali pri realizácii slávnostného galaprogramu. A samozrejme, podakovanie patrí aj sponzorom: DOKA DREVO, s.r.o., Evonik Femas s.r.o., KOM system s.r.o., Küster - automobilová technika spol. s.r.o., Mólča records, THERMIT s.r.o., BCF s.r.o. a Banskobystrickému samosprávne mu kraju.

Autor: Jana Krížová

Predstavujeme tvorbu mladých autorov

SLOVENSKÁ LUPČA - Ako sme už v minulom čísle *Lupčianskych zvestí* uviedli, rozhodli sme sa dávať priestor aj našim budúcim mladým novinárskym kolegom. Veríme, že príde čas a autorka nasledujúcich riadkov, Simona Horváthová, sa stane jednou z nich. Už vo svojich štrnástich rokoch totiž ukladá táto mladá autorka slovká na papier ako skúsený novinár a jej blogy obsahujú z nášho pohľadu už teraz hodnotné rukopisy. Tentoraz nám priblíži svoj prólog.

A čo to vlastne je? Prólog je úvodná časť diela, ktorá má obvykle za úlohu uviesť drámu. V širšom zmysle sa však používa na predslov akéhokoľvek druhu. Ako to bolo v literárnej histórii? V dráme sa postava hry v starovekom Grécku, zvyčajne niektoré božstvo, objavila pred začatím samotnej hry a z prázdneho javiska predniesla k publiku informácie či vyhlásenia, pomocou ktorých bolo možné samotné dielo oceniť či pochopiť. Význam prólogu bol veľmi výrazný, mohol mať

dokonca podobu akejsi poviedky, na ktorú samotná hra nadväzovala. V rímskej dráme získava prólog ešte významnejšie miesto, a máva tiež básnickú formu. A ešte stojí za spomenutie, že podobnú básnickú formu má občas prólog aj v Alžbetinských časoch, napr. v diele Williama Shakespeara. (ela)

Simona Horváthová

Prólog

„Zvuk mojich krokov sa odrážal od stien úzkej tmavej uličky. Svetlá pouličných lúč sa mi odrážali v očiach, ktoré občas zaregistrovali vzduch vychádzajúci z mojich pľúc. Široko ďaleko nebolo ani jediného človečička. Bol som celkom sám, zahalený rúskom noci. Na okne jedného z domov vyseďovala mačka, čierna ako uhlie. Jej žlté oči sa uprene pozreli na mňa a začala doslova škriekať. K mňaukaniu sa to nedalo ani trochu prirovnať. Pískalo mi z toho v ušiach a tak som len zrýchľil krok.“

Steny uličky sa od seba postupne oddaľovali a predo mnou sa začala rozprestierať nádherná lúka, zaliata

mesačným svetlom. Oblohu zasypávali žiarivé hviezdy a robili tak sprievod mesiacu. Na tráve sa blýskali prvé kvapky rannej rosy, a ak ste sa dobre započúvali, v diaľke sa potôčik udieral o skaly. Zvláštne však? Počuť tlkot svojho srdca. Pre niekoho strašidelné, pre niekoho zas čarovné. Zazdalo sa mi, že v kríkoch sa niečo mihlo. Pristúpil som bližšie, aby som uvidel pár očí divajúcu sa na mňa. Zo zvedavosti som prišiel ešte bližšie, keď odrazu zmizli.

Stále sa nebojíte? Možno patríte k tým, ktorým sa to zdá magické. Poďme teda spolu nazrieť do tých najhlbších tajomstiev, zahalených tmavým rúskom, skrytých pod hviezdou plachtou. Do sveta noci zvaného – Nocturna...“

Vysvetlenie autorky

Nocturna (Nocturna) je fiktívne mesto, kde je neustále noc. Názov je odvodený od slovesa nocturnal (nocturnal), čo znamená dejúci sa/prebiehajúci v noci.

Okienko do lupčianskej materskej školy

SLOVENSKÁ LUPČA - V materskej škole sa deti nikdy nenudia. Prinášame vám krátku retrospektívu, a to aj v podobe fotografií, čo naši maličkári zažili v uplynulom období. Že sa i takouto milou formou dá v detičkách budovať cit k pohybu, histórii, či tradíciám ich predkov, je neodmysliteľnou súčasťou vyučovacieho procesu už od najútlejšieho detstva.

Ešte počas chladných dní ich navštívil deduško Mrázik s Marfuškou a milou Nastenkou, ktorí im pripravili zimnú športovú olympiádu. Utužovať zdravé telo mali možnosť i absolvovaním plaveckého či lyžiarskeho výcviku v spolupráci so športovou akadémiou AŠA, ktorým za túto možnosť pekne ďakujeme. Nenadarmo spomíname tradície. Aj naši maličkári si čas hojnosti a veselosti užili ako sa patrí. Fašiangový veselý čas vyvrcholil celoškolským karnevalom, na ktorom opäť nechýbali zabávači Fešák Pino a Fešanda Piňa z Prahy so svojimi zábavnými kúskami.

Ani výtvarníci nesklamali

Keď sa sneh už pomaly roztopil, spevom detských ľudových piesní vypevavali detúrence Morenu k Lupčici, aby s jej odchodom privítali jarne slnečné lúče. Mesiac marec deti venovali rozvoju svojich umeleckých talentov. V súťaži „Malé talenty“ predviedli svoje spevácke a recitačné zručnosti. V súťaži „Vesmír očami detí“ už každoročne zviditeľňujú našu materskú školu výherným výtvarným dielom. Tentoraz sa o to zaslúžila Simonka Slobodníková z triedy Motýlikov, ktorá svojím obrazom „Slniečko vo vesmíre“ postúpila do celoslovenského kola. Veľmi sa z jej úspechu tešíme a srdečne gratulujeme. Fotografie a ostatné informácie o dianí v MŠ nájdete na stránke: www.mslupca.webnode.sk.

kollektiv MŠ

Uchovávanie tradícií prezentačnou formou žiakmi ZŠ Sama Cambela

SLOVENSKÁ LUPČA - Základná škola Sama Cambela sa venuje problematike regionálnej výchovy už niekoľko rokov. V súčasnosti je členom Združenia pedagógov zo škôl s regionálnou výchovou. V rámci svojho edukačného programu škola obohacuje spôsob výučby o názorné ukážky. Otvorili

„Aby odkaz našich predkov mal svojich dedičov, aby sa dnešná mladá generácia vedela pozrieť na minulosť inými očami, aby dokázali načúvať múdrej vrave svojich predkov,“ jednu vetou zhrnuli učiteľka dôvody, ktoré stoja za témami vyučovania na hodinách regionálnej výchovy. A presne pre tento účel vo svojich priestoroch vytvorili regionálnu izbicu, kde sa žiaci môžu

názorným spôsobom oboznámiť s tým, ako žili naši starí a prastarí rodičia a preniesť sa o niekoľko desaťročí do minulosti.

Tvorba si učebné pomôcky

Okrem regionálnej izbice na vyučovanie regionálnej výchovy využíva škola aj rôzne publikácie a didaktické pomôcky. Tvorba tých-

to učebných materiálov je náročná a pozostáva z práce mnohých učiteľov, z ich terénneho výskumu a zbierkovej činnosti. Učebnicu regionálnej výchovy totiž nie je možné zakúpiť ako učebný materiál na iné predmety, a preto je vzácna. Ako tvrdia učiteľka: „Na našej škole sme už vytvorili niekoľko publikácií a prospektov, ako napríklad zbor-

ník piesní, či publikáciu s témou významných osobností. Tento rok sa nám vďaka príspevku BBSK podarilo vydať spracovaný prospekt o tradičných remeslách v obci. Slovenská Lupča je bývalé kráľovské - remeselné - mestečko s bohatou históriou a našim cieľom bolo žiakom, ale i širšej verejnosti, sprístupniť tieto informácie.“

ZŠ Sama Cambela

Chlapci to dokázali: „Sme prví!“

SLOVENSKÁ LUPČA/BADÍN/NEMECKÁ – Chlapci z futbalovej prípravky ukazujú, že nám v Slovenskej Lupči pomaly rastie z drobizgov pekná posila lupčianskeho futbalu. Na stretnutí malých športovcov, ktoré organizovala firma MM-STAV B.B., skončili na treťom mieste z piatich mužstiev. Okrem pekného tretieho miesta bol ocenený jeden z hráčov Cenou sympatie.

Nasledujúci turnaj, ktorý absolvovali v priestoroch Základnej školy v Nemeckej, však ukázal, že pre malých futbalistov bol Badínsky

turnaj iba sústredením pred náročnou tunajšou konkurenciou. Stretnutie tentoraz šiestich mužstiev organizoval Oblastný futbalový zväz Banská Bystrica. Turnaja sa zúčastnili futbalové mužstvá ako Železiarne Podbrezová či Tatran Polomka, ktoré majú silnú futbalovú základňu. Naši chlapci obsadili krásne prvé miesto, keď pri konečnej tabuľke mali lepšie skóre ako práve hráči z mužstva z Tatranu Polomka. Ocenenie z turnaja si odniesol Jozef Polievka za najviac strelených gólov.

(ela)

Turnaj v biliarde na počesť Albína Homolu

SLOVENSKÁ LUPČA – V predposlednú aprílovú sobotu sa uskutočnil biliardový turnaj na počesť Albína Homolu, ktorý sa v marci tohto roku dožil úctyhodných 90 rokov. Hralo sa v pohostinstvách Vojtecha Malagu v dvoch skupinách.

Semifinálové duely sa hrali v pohostinstve na Rohu a víťazom sa stal Dominik Zeman. Oslávenc Albín Homola dostal krásnu, chutnú tortu a fľašu šampanského. Hlavným organizátorom a sponzorom podujatia bol Milan Furman – Furo. Turnaj prebehol v družnej, veselej pohode. Bodaj by sme zažili viac podobných spoločenských podujatí. Všetci zúčastnení a aj diváci prajú oslávencovi Albínovi, alebo ako ho mnohí nazývajú, „Syplínovi“, veľa zdravia a šťastia do ďalších rokov života.

Dušan Viktor Mlčoch

TENISOVÁ ŠKOLA

organizuje 12.ročník

DENNÝCH ZÁBAVNO-ŠPORTOVÝCH TÁBOROV

pre začiatočníkov aj pre pokročilých vo veku od 5 do 14 rokov

1. TÁBOR	15.7.-19.7.2019
2. TÁBOR	5.8.-9.8.2019
3. TÁBOR	19.8.-23.8.2019

95,- €

ČO PONÚKAME:

- 2x denne tenisový tréning s kvalifikovanými trénermi
- kondičná príprava s doplnkovým športom (futbal, bedminton, florbal)
- nástup detí o 8:00 hod (možná dohoda aj skor, t.j. od 7:00 hod)
- každý deň program od 8:00 hod do 16:00 hod
- deti, ktoré majú tréning v TŠ, pokračujú ešte v daný deň podľa platného rozvrhu
- počas dňa zabezpečujeme pitný režim, raňajky, desiatu, obed, olovrant, ovocie
- deťom okrem kondičnej prípravy a športových aktivít ponúkame aj zážitkový tábor spojený s celodenným turistickým výletom s opekaním na ohni, s cyklistickým výletom, jazdou na koni, s veľa spoločensko-zábavnými hrami a súťažami a pod..
- v piatok záverečný turnaj s táborovou tortou, s odovzdávaním cien finalistom turnaja a ďalšie prekvapenia

KDE:

- areál ŠK PEPAS Slovenská Lupča, Športová 40
- areál ponúka 6 antukových dvorcov, pevnú tenisovú halu (2dvorce), bedmintonovú halu (2kurty), bowling (2dráhy) a to všetko v krásnom tichom a príjemnom prostredí
- minimálny počet detí v jednom termine je 10, inak bude termín zrušený
- súrodenci prihlásení na jeden termín platia zvýhodnenú cenu na osobu
- v prípade záujmu je potrebné prihlásiť sa osobne a to vyplnením prihlášky, ktorú nájdete na prevádzke v Našom športovom centre v Slovenskej Lupči na Športovej 40 alebo na stránke www.tenisovecentrum.sk (v sekcii na stiahnutie) minimálne 1 týždeň pred začatím tábora

Mgr. Matej Stanko
tréner TŠ Pepas

kontakt: 0907 291 818
e-mail: matostanko@yahoo.com